

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych

60
LAT

**STACJI
DOŚWIADCZALNYCH
OCENY ODMIAN**

45
LAT

**CENTRALNEGO OŚRODKA
BADANIA ODMIAN
ROŚLIN UPRAWNYCH**

LISTA OPISOWA ODMIAN

ROŚLINY WARZYNNE

2010

PSIANKOWATE

Papryka - uprawa polowa

Pomidor - uprawa polowa

Słupia Wielka 2011

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych

ISSN 1641-7003

LISTA OPISOWA ODMIAN

ROŚLINY WARZYNNE

2010

PSIANKOWATE

Papryka - uprawa polowa

Pomidor - uprawa polowa

Słupia Wielka 2011

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych

63-022 Słupia Wielka

tel.: 61 285 23 41 do 47

faks: 61 285 35 58

e-mail: sekretariat@coboru.pl

www.coboru.pl

Dyrektor

prof. dr hab. Edward S. Gacek

Zakład Badania i Oceny Odrębności Wyrównania i Trwałości Odmian

Kierownik

dr inż. Julia Borys

Redaktor naczelny wydawnictw COBORU

prof. dr hab. Edward S. Gacek

Redakcja merytoryczna

mgr inż. Marek Litka

dr inż. Julia Borys

*Wszelkie prawa zastrzeżone. Każda reprodukcja lub adaptacja całości
bądź części niniejszej publikacji niezależnie od zastosowania techniki
(drukarskiej, fotograficznej, komputerowej, nagrań fonograficznych, itd.)
wymaga pisemnej zgody Wydawcy*

Od Redaktora

Lista Opisowa Odmian. Rośliny Warzywne – 2010 jest dwunastym opracowaniem ukazującym się w serii publikacji poświęconych odmianom roślin warzywnych. Stosownie do wymogów obowiązującej ustawy o nasiennictwie z dnia 26 czerwca 2003 roku (wraz z późniejszymi zmianami), Centralny Ośrodek prowadzi badania oraz sporządza na podstawie ich wyników listy opisowe odmian dla najważniejszych gospodarczo roślin uprawnych (Art. 24). Wykaz warzyw podlegających badaniom dla celów list opisowych znajduje się w załączniku nr 4 wymienionej ustawy i obejmuje osiemnaście gatunków.

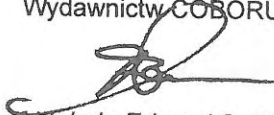
Listy opisowe kierowane są do bardzo szerokiej grupy odbiorców. Głównym adresatem są użytkownicy odmian, przede wszystkim producenci zajmujący się towarową uprawą warzyw. Informacje w nich zawarte mogą być też przydatne dla hodowców odmian, przedsiębiorstw nasiennych, zakładów przemysłu przetwórczego i przedstawicieli innych instytucji zainteresowanych tematyką roślin warzywnych. Z pewnością korzystać z nich będą również liczni amatorzy uprawiający warzywa dla własnych potrzeb.

Prezentowana *Lista* poświęcona jest odmianom papryki i pomidora testowanym w uprawie polowej. Opracowanie zawiera podstawowe informacje o odmianach i ich hodowcach oraz wyniki liczbowe z przeprowadzonych doświadczeń. Ponadto, przedstawione są w nim charakterystyki opisujące najważniejsze cechy botaniczno-użytkowe nowych odmian. Kolejne wydania *Listy Opisowej* warzyw będą ukazywać się każdorazowo po zakończeniu następnych cykli badań monitorujących wartość gospodarczą odmian wpisanych do krajowego rejestru. Wydawca i autorzy są otwarci na wszelkie uwagi i pomysły Czytelników odnośnie treści, jak i formy *Listy*. Będą one uwzględnione przy tworzeniu kolejnych edycji tego wydawnictwa.

Słupia Wielka 2011

Redaktor Naczelny
Wydawnictw COBORU

prof. dr hab. Edward S. Gacek

SPIS TREŚCI

	s.
WPROWADZENIE (oprac. mgr inż. M. Litka)	7
1. PAPRYKA – uprawa polowa	13
(oprac. mgr inż. E. Milczyńska, mgr inż. B. Kowalczyk)	
2. POMIDOR – uprawa polowa	39
(oprac. mgr inż. M. Litka, mgr inż. B. Kowalczyk)	
– odmiany sztywnolodygowe samokończące	52
– odmiany wiotkolodygowe samokończące	55
– odmiany wiotkolodygowe samokończące o owocach typu „Lima”	69
– odmiany wysokie	74
LISTA HODOWCÓW, PEŁNOMOCNIKÓW HODOWCÓW ORAZ ZACHOWUJĄCYCH ODMIANY	81

WPROWADZENIE

Jednym z podstawowych elementów decydujących o wynikach produkcji we współczesnym rolnictwie jest odmiana. Czynniki odmianowy rzutuje bowiem bezpośrednio zarówno na wielkość, jak i jakość uzyskanych plonów. Od nowych odmian oczekuje się obecnie nie tylko dużej plenności, ale również dobrej charakterystyki cech jakościowych. Wymaga tego obecna sytuacja na rynku warzyw, gdzie na ogół występuje przewaga podaży nad popytem. Zjawisko to wymusza działania zmierzające do stałego podnoszenia jakości. Ważnym czynnikiem pozwalającym osiągnąć ten cel jest uprawa odmian o możliwie najlepszej ocenie parametrów użytkowych. Szczególne znaczenie mają w tym względzie cechy zewnętrzne, które w dużej mierze decydują o atrakcyjności handlowej poszczególnych odmian. Znaczna część warzyw jest bowiem obecnie sprzedawana w opakowaniach jednostkowych. Z tego powodu coraz większą uwagę zwraca się na wielkość, kształt i barwę oraz ich wyrównanie. Istotnymi cechami odmianowymi pozostają parametry związane z przydatnością do przechowywania oraz możliwością wykorzystania w przetwórstwie spożywczym (co jest szczególnie ważne w przypadku gatunków, dla których jest to podstawowy kierunek użytkowania). Ze względu na rosnący udział obrotu wielkotowarowego w handlu warzywami, dużego znaczenia nabiera również ocena trwałości po dokonanych zbiorze. Trwa też ciągle poszukiwanie odmian odpornych na podstawowe patogeny, gdyż konsumenci oczekują warzyw wyprodukowanych z minimalnym użyciem środków ochrony. Producenci zwracają natomiast uwagę na wczesność plonowania, koncentrację zbiorów, udział plonu handlowego, wrażliwość na niesprzyjające warunki uprawy i inne czynniki decydujące o powodzeniu towarowej produkcji. Z kolei dla amatorów uprawiających warzywa na własne potrzeby decydujące znaczenie mają walory smakowe lub inne specyficzne cechy, niespotykane u odmian przeznaczonych do uprawy na dużą skalę.

Hodowla twórcza dostarcza corocznie cały szereg nowych odmian. Nie wszystkie sprawdzają się w warunkach powszechnej uprawy. Część z nich charakteryzuje się małym lub niestabilnym plonowaniem. Niektóre wymagają specyficznych warunków klimatyczno-glebowych lub niestandardowych zabiegów uprawowych. Jeszcze inne dopiero w warunkach produkcyjnych wykazują wady lub z innych względów nie spełniają oczekiwań użytkowników. Z tego powodu w więk-

szości krajów, w których rodzimy sektor rolniczy ma decydujące znaczenie w zaopatrzeniu społeczeństwa w żywność i inne produkty związane z produkcją roślinną, funkcjonują systemy badania odmian wprowadzanych na rynek nasienny. W Polsce instytucją, która prowadzi krajowy rejestr odmian jest Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych mający swoją siedzibę w Słupi Wielkiej (woj. wielkopolskie). Oprócz działań związanych z rejestracją nowych odmian oraz przyznawaniem prawa ochrony, zgodnie z obowiązującymi przepisami i przyjętymi rozwiązaniami, COBORU prowadzi też doświadczenia odmianowe w celu poznania i porównania cech użytkowych poszczególnych odmian.

Dokonujący się szybki postęp hodowlany stwarza użytkownikom możliwość coraz lepszego zaspokojenia oczekiwań – zarówno producentów, przetwórców, jak i konsumentów. Z drugiej jednak strony duża liczba odmian funkcjonujących w obrocie utrudnia dokonanie optymalnego wyboru. Do roku 1996 wszystkie odmiany, a w latach 1997-2000 należące do podstawowych gatunków, były wpisywane do rejestru po spełnieniu wymogu uzyskania pozytywnej oceny odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) oraz dobrych wyników badań wartości gospodarczej (WGO) w badaniach rejestrowych. Odmiany wpisywane w tym okresie do krajowego rejestru były więc gruntownie przebadane pod kątem cech użytkowych i ich pełna charakterystyka była dostępna w chwili pojawienia się nowej kreacji na rynku. Znowelizowana ustawa o nasiennictwie z 14 sierpnia 2001 roku zniósła całkowicie wymóg badań WGO przed wpisaniem do rejestru odmian wszystkich gatunków roślin warzywnych. W następnych latach systematycznie zwiększał się więc udział odmian wpisywanych do rejestru tylko na podstawie testów OWT. Szybko rosnąca liczba nowych odmian o nie w pełni poznanych walorach przydatności gospodarczej spowodowała w tym zakresie lukę informacyjną, szczególnie dotkliwie odczuwalną przez środowiska związane z praktyką rolniczą. Opinie takie były wielokrotnie kierowane pod adresem Centralnego Ośrodka, jako instytucji, która w poprzednich latach dostarczała zobiektywizowanej charakterystyki gospodarczej odmian powstałej w oparciu o urzędowe badania. Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej w roku 2004 problem braku oceny porównawczej odmian funkcjonujących na rynku uległ gwałtownemu nasileniu, gdyż od tego momentu na terenie naszego kraju mogą znajdować się w obrocie wszystkie odmiany ze Wspólnotowego Katalogu Odmian Roślin Warzywnych (CCV) zawie-

rającego kilkanaście tysięcy odmian. Ze względu na znaczną skalę uprawy warzyw w Polsce duża ich część jest oferowana krajowym odbiorcom nasion. Obok czołowych zagranicznych firm hodowlanych, obecnych na rynku już od szeregu lat, pojawiają się następne przedsiębiorstwa wprowadzające do obrotu swoją ofertę. W efekcie, co-rocennie przybywa liczna grupa nowych odmian. Wraz z dynamicznie rosnącą ilością odmian pogłębia się luka informacyjna odnośnie wartości gospodarczej odmian spotykanych na rynku. Wybór optymalnej odmiany dla danych warunków i celu uprawy staje się w tej sytuacji dla wielu producentów trudnym zadaniem, głównie ze względu na brak ogólnie dostępnych danych na temat rzetelnie sprawdzonych cech użytkowych poszczególnych odmian.

Formą zaspokojenia zapotrzebowania na obiektywną informację o odmianach roślin warzywnych jest publikowanie przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych list opisowych. Prezentowana *Lista Opisowa Odmian. Rośliny Warzywne – 2010* zawiera charakterystykę cech gospodarczych odmian papryki i pomidora testowanych w uprawie polowej. W *Liście* zaprezentowano wyniki wszystkich ocenianych odmian. Szczegółowo przedstawiono charakterystykę nowych odmian wpisanych w ostatnich latach do krajowego rejestru. Niektóre z odmian uczestniczących w przeprowadzonych doświadczeniach zostały na wniosek hodowcy skreślone z listy wpisanych aktualnie do rejestru w Polsce. W większości są to jednak odmiany zagraniczne, które prawdopodobnie będą nadal obecne na krajowym rynku nasiennym - ponieważ pozostają we Wspólnotowym Katalogu Odmian Roślin Warzywnych i mogą być na tej podstawie wprowadzane do obrotu na obszarze całej Unii Europejskiej. Z tego względu w opracowaniu zamieszczono ich wyniki oraz charakterystykę najważniejszych cech gospodarczych.

Zasady redagowania *List* są ujednolicone w ramach całej serii wydawnictw Centralnego Ośrodka, poświęconych tematyce opisów użytkowych odmian. Niewielkie różnice spotykane w części opracowań wynikają ze specyfiki poszczególnych grup gatunków, rzutującej w pewnym stopniu na sposób charakteryzowania wartości gospodarczej odmian roślin rolniczych, warzywnych, bądź sadowniczych.

Opracowania w ramach serii list opisowych poświęconych roślinom warzywnym wydawane są cyklicznie, po zakończeniu okresu badań danej grupy odmian. We wstępie do gatunków prezentowanych w opracowaniu przedstawione jest ich znaczenie gospodarcze, pod-

stawowe typy użytkowania odmian i najważniejsze kierunki prac hodowlanych. Dane dotyczące skali uprawy i wielkości zbiorów pochodzą z informacji publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Niekiedy jednak, ze względu na brak tego typu danych, przyjęto wielkości szacunkowe przytaczane przez specjalistów w literaturze fachowej. Zwykle zamieszczony jest tam również komentarz do aktualnego stanu krajowego rejestru oraz krótka analiza postępu w hodowli danego gatunku. Mogą być też zawarte niektóre inne informacje pomocne przy analizie wyników badań zamieszczonych w opracowaniu, między innymi uwagi odnośnie doboru testowanych odmian oraz stosowanej metodyki badań.

Następnie w tabelarycznej formie podano wykaz badanych odmian wraz z podstawowymi informacjami o ich hodowcach i głównych kierunkach użytkowania. Dla wielu gatunków ze względu na występującą dużą różnorodność typów użytkowych niezbędny jest dodatkowy podział prezentowanych odmian, grupujący je według ogólnie stosowanych kryteriów (np. wczesności dojrzewania, miejsca uprawy, sposobu wykorzystania plonu itp). Odmiany w ramach poszczególnych grup uszeregowano według kolejności alfabetycznej ich nazw. Dodatkowo odpowiednimi symbolami zaznaczono odmiany mieszańcowe, skreślone aktualnie z krajowego rejestru oraz chronione wyłącznym prawem hodowcy w Polsce lub na obszarze całej Unii Europejskiej. Ponieważ dane te mogą ulegać zmianie, ich aktualność należy sprawdzać na stronach internetowych: www.coboru.pl i www.cpvo.europa.eu.

Wyniki badań najważniejszych cech gospodarczych testowanych odmian przedstawiono w kolejnych tabelach. Odmiany należące do odrębnych typów użytkowych zamieszczono w osobnych zestawieniach ze względu na odmienną specyfikę ich badania oraz różnice w uzyskiwanych wynikach. Uszeregowano je tam również według kolejności alfabetycznej nazw odmianowych. Oprócz danych związanych z wielkością plonu i jego strukturą, zawarto tam też podstawowe informacje dotyczące cech jakościowych poszczególnych odmian. Wyniki prezentowane w tabelach pochodzą z badań wartości gospodarczej, przeprowadzonych w stacjach doświadczalnych oceny odmian, których lokalizację przedstawiono na załączonej poniżej mapce.

Rozmieszczenie doświadczeń z odmianami papryki i pomidora

Doświadczenia były realizowane według metodyk opracowanych przez specjalistów COBORU i publikowanych w serii wydawniczej *Metodyka Badania Wartości Gospodarczej Odmian (WGO), Rośliny Warzywne*. W przypadku wystąpienia nieortogonalności zebranych wyników – wynikającej najczęściej z przyczyn niezależnych od wykonawców badań (np. niedostarczenia nasion przez hodowcę), opracowywano je przy zastosowaniu niestandardowych procedur zawartych w pakiecie statystycznym GenStat, ułatwiających wykonanie bezpośrednich porównań między odmianami.

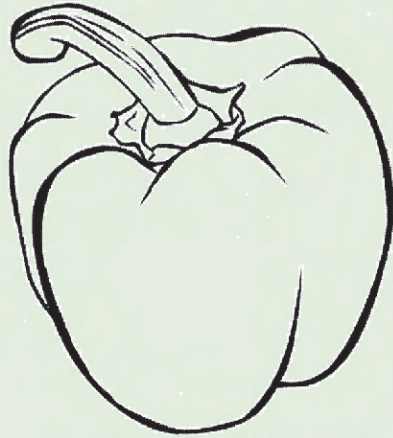
Po części tabelarycznej, zawierającej najważniejsze wyniki badań, przedstawiono opisy poszczególnych odmian. W charakterystyce tej skoncentrowano się na podstawowych cechach morfologicznych i gospodarczych, mających istotne znaczenie dla użytkowników. Przy opisie cech morfologicznych wykorzystano rezultaty obserwacji i pomiarów wykonane podczas badań OWT. Punktem odniesienia przy

charakteryzowaniu cech użytkowych były wyniki innych odmian badanych w ramach danej grupy. W uzasadnionych przypadkach dla pełniejszej charakterystyki prezentowanych odmian wykorzystano dane zamieszczone przez hodowców w dostarczonej dokumentacji. W końcowej części opisu odmian przedstawiono niekiedy inne dodatkowe informacje lub zalecenia dotyczące ich uprawy.

Listę zamyka wykaz adresowy hodowców opisywanych odmian. Zawarte są w nim dane dotyczące hodowców, ich pełnomocników oraz zachowujących poszczególne odmiany. Informacje te powinny ułatwić wszystkim zainteresowanym kontakt z właściwymi hodowcami oraz ewentualne dotarcie do materiału siewnego wybranych odmian. Dane dotyczące hodowców oraz statusu rejestrowego odmian przedstawiono według aktualnego stanu, w oparciu o dokumentację prowadzoną przez Biuro Rejestracji i Ochrony Praw do Odmian (dla odmian obecnie skreślonych z krajowego rejestru informacje te pochodzą z okresu, kiedy były badane).

Niniejsze wydanie *Listy* zostało opracowane przez specjalistów Zakładu Badania i Oceny Odrębności, Wyrównania i Trwałości Odmian. Całością prac związanych z jej przygotowaniem kierowała i koordynowała Pracownia WGO Roślin Ogrodniczych. Z wielu obiektywnych powodów *Listę* nie wyczerpuje całości bogatej problematyki oceny wszystkich cech użytkowych prezentowanych odmian. Autorzy mają jednak nadzieję, iż publikacja ta choć częściowo wypełni coraz bardziej odczuwalny brak obiektywnej informacji na temat odmian dostępnych na polskim rynku nasiennym. Poznanie podstawowych cech gospodarczych poszczególnych odmian leży bowiem w interesie każdego ich użytkownika. Dane te są również bardzo przydatne dla hodowców odmian, gdyż z oczywistych względów są oni zainteresowani oceną swoich odmian na tle innych kreacji. Wiedza ta z pewnością przyczyni się do popularyzacji najbardziej wartościowych odmian i w bezpośredni sposób wpłynie na wzrost ilości oraz polepszenie jakości uzyskiwanych plonów.

1. Papryka

Papryka

(*Capsicum annuum* L.)

Papryka, która do pomyślnego rozwoju wymaga ciepłej i słonecznej pogody oraz dostatecznej ilości wody, jest w uprawie polowej realizowanej w warunkach klimatu umiarkowanego rośliną obciążoną dość dużym ryzykiem. Pomimo to, zgodnie z danymi GUS z 2006 roku (późniejszych brak), papryka w polu zajmuje powierzchnię około 1500 ha, a zbiory sięgają 20 tys. ton. Wielkości te ulegają pewnym wahaniom, a poziom plonowania jest bardzo zależny od przebiegu pogody. Dlatego w uprawie polowej preferowane są odmiany wczesne, które dadzą plon przed nastaniem jesiennych przymrozków. Owoce papryki z upraw polowych są w większej części przeznaczane na użytek przetwórstwa, które oczekuje owoców o możliwie grubym miąższu i czerwonej barwie. Kształt owoców, w przypadku bezpośredniego spożycia faworyzowany jest typ block, nie ma dla przemysłu zasadniczego znaczenia.

Plantacje papryki w polu są zlokalizowane w kilku rejonach i często skupiają się w pobliżu zakładu przetwarzającego warzywa. Owoce papryki są użytkowane do wyrobu mrożonek, konserw, produktów, których papryka stanowi jedyny składnik albo też jest komponentem mieszanek warzywnych lub kompletnych dań. Odbiorca wymaga, aby zdrowe, jednolicie wybarwione owoce były pozbawione gniazda nasiennego i rozcięte na dwie lub cztery części. Wielkość gniazda nasiennego wpływa więc na straty masy plonu ponoszone przez plantatora, dlatego cecha ta powinna być uwzględniona przy wyborze odmiany.

Wielkość produkcji papryki w kraju, zważywszy stosunkowo niedługą tradycję i niezbyt sprzyjający klimat, jest dość duża i stanowi istotną część całkowitej produkcji krajów europejskich. Szacunkowe dane mówią o zbiorach na poziomie 60 tys. ton rocznie, łącznie z upraw pod osłonami i w polu. Nawet do kilkunastu procent zbioru, różnej wielkości w latach, lecz zasadniczo o tendencji wzrostowej, jest eksportowane do krajów ościennych, na Ukrainę, do Czech, Niemiec i na Litwę. Jednak kilkakrotnie więcej papryki sprowadza się do kraju, głównie z Hiszpanii i Holandii. Saldo wartości jest zawsze ujemne.

Papryka, charakteryzująca się dużymi wymaganiami cieplnymi stanowiącymi czynnik limitujący jej uprawę, jest sadzona w polu po wiosennych przymrozkach. W prezentowanych doświadczeniach pro-

wadzonych w latach 2007 i 2008, rośliny były przesadzane na miejsce stałe pod koniec maja lub na początku czerwca. Z kolei jesienne przymrozki kończą zbiory i ma to miejsce zwykle w październiku. Jednak może się zdarzyć, że lokalnie znaczne ochłodzenia przygruntowe przerywają wegetację już we wrześniu, bardzo wyraźnie uszczuplając plon. Mimo tych zagrożeń uprawa papryki w naszym klimacie odbywa się z powodzeniem. Bardzo wiele odmian, krajowych i zagranicznych, znakomicie rośnie i plonuje w polu. Spośród 57 obecnie zarejestrowanych odmian około połowa jest przydatna do uprawy polowej. Proporcje odmian ustalonych i mieszańcowych są wyrównane, przy czym wszystkie odmiany zagraniczne są odmianami heterozyjnymi. Zdecydowana większość odmian badanych w polu charakteryzuje się owocami, których przekrój podłużny zbliżony jest do kwadratu bądź prostokąta. Również pod względem barwy owocu w dojrzałości fizjologicznej dominuje czerwień w różnych odcieniach. Rozpiętość wielkości i masy owoców jest dość spora, od około 100 do 250 gramów. Badane odmiany pochodzą przeważnie z krajowej hodowli, wśród nielicznych zagranicznych niektóre cechują się odpornością na choroby wirusowe.

Opracowanie niniejsze prezentuje wyniki odmian przebadanych w doświadczeniach polowych w latach 2007 i 2008. Siew nasion miał miejsce pod koniec marca lub na początku kwietnia. Rośliny były sadzone w zagęszczeniu 3,7 szt./m². Warunki pogodowe obu sezonów charakteryzowała duża zmienność co do temperatury i wilgotności, niemniej jednak przeciętny plon ogólny i handlowy należy zaliczyć do dużych. Natomiast plon wczesny tworzony przez owoce zebrane do końca sierpnia jest stosunkowo mały i odzwierciedla występowanie czynników niesprzyjających dojrzewaniu, chłódów oraz niedoboru lub nadmiaru opadów. Ogólnie jednak otrzymane wyniki znamionuje duża powtarzalność większości badanych cech.

Tabela 1
Papryka. Wykaz badanych odmian

Lp.	Odmiany	Rok wpisania do krajowego rejestr	Hodowca kraj – firma	Zacho- wujący lub pełno- mocnik (numer adresowy)	Podstawowe kierunki użytkowania
	1	2	3	4	5
1	Belladonna H	2004	US – Seminis Vegetable Seeds	762	p, o; b
2	Calipso	2001	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	p, o; b, pr
3	Caryca H	2002	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	p, o; b
4	Etiuda	2002	PL – PHiNROWARZ-PNOS Reguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	p, o; b
5	Iga	1996	PL – KHiNO POLAN Kraków	67	p, o; b
6	Jolanta ^{PL}	2004	PL – PNOS Ożarów Mazowiecki	218	p, o; b
7	Kasia ^{PL}	2004	PL – PNOS Ożarów Mazowiecki	218	p, o; b
8	King Arthur H	2000	US – Seminis Vegetable Seeds	762	p, o; b
9	Marta Polka (d. Marta)	2001	PL – SGGW Warszawa	286	p; b

cd. tabeli 1

1			2	3	4	5
10	Mercedes		2001	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	p, o; b, pr
11	Nokturn		2002	PL – PHiNROWARZ-PNOS Reguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	p, o; b
12	Oleńka		1999	PL – PHiNROWARZ-PNOS Reguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	p, o; b
13	Oliwia (PL)		2001	PL – KHINO POLAN Kraków	67	p, o; b, pr
14	Podstolina ^{x)}		2000	PL – PHiNROWARZ-PNOS Reguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	p, o; b
15	Polonez ^{x)}	H	2000	PL – PNOS Ożarów Mazowiecki	218	p, o; b
16	Predi ^{x)}	H	1998	FR – Vilmorin	353	p, o; b, pr
17	Rebela (PL) (d. Rebeka)	H	1995	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	p, o; b
18	Red Knight	H	2004	US – Seminis Vegetable Seeds	762	p, o; b
19	Roberta	H	1999	PL – SGGW Warszawa	286	p; b

cd. tabeli 1

1		2	3	4	5
20	Robertina ^{PL}	2005	PL – SGGW Warszawa	218, 286	p, o; b, pr
21	Rokita	2005	PL – SGGW Warszawa	286	p; b, pr; po
22	Roxana H	2005	PL – PH-N W. Legutko	286	p, o; b
23	Samba H	2002	PL – PNOS Ożarów Mazowiecki	218	p, o; b
24	Stanley H	2005	NL – Bejo Zaden	328	p; b, pr
25	Tambora H	2005	NL – Bejo Zaden	328	p; b, pr
26	Telimena	2000	PL – PHINROIWARZ-PNOS Reguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	p, o; b, pr
27	Złotnicka H	2002	PL – PNOS Ożarów Mazowiecki	218	p, o; b

Kol. 1: ^{PL} – odmiana chroniona wyłącznym prawem hodowcy w Polsce

x) – odmiana aktualnie skreślona z krajowego rejestru

H – odmiana mieszańcowa

Kol. 5: p – do uprawy w polu

o – do uprawy pod osłonami

b – bezpośrednie spożycie lub zaopatrzenie rynku

pr – przetwórstwo

po – o półostрым smaku

Tabela 2
Papryka. Plon owoców i jego struktura

Lp.	Odmiany			Plon handlowy	Udział owoców handlowych			Udział owoców niekształtnych	Udział plonu handlowego wczesnego	
					razem	wybarwionych o Ø:				zielonych o Ø:
						A > 8 cm B > 6 cm C > 5 cm	A 5-8 cm B 4-6 cm C 3-5 cm			A > 5 cm B > 4 cm C > 3 cm
	grupa*			% wzorca	% plonu ogólnego			% plonu handlowego		
	1			2	3	4	5	6	7	8
	Wzorzec, dt z ha			363						
1	Belladonna	H	A	132	88	45	42	1	2	44
2	Calipso		A	97	78	19	49	10	7	24
3	Caryca		B	123	83	54	12	17	3	13
4	Etiuda		A	84	77	38	20	19	6	8
5	Iga		B	80	81	51	23	7	4	34
6	Jolanta		A	62	71	33	13	25	5	7
7	Kasia		A	101	76	39	13	24	5	3
8	King Arthur	H	A	115	81	53	10	18	7	9
9	Marta Polka		A	98	78	27	38	13	4	11
10	Mercedes		B	92	79	31	31	17	4	15

cd. tabeli 2

	1		2	3	4	5	6	7	8
11	Nokturn	B	84	77	41	28	8	4	25
12	Oleńka	A	96	83	44	21	18	3	6
13	Oliwia	B	100	80	33	44	3	4	41
14	Podstolina	B	88	72	37	18	17	5	10
15	Polonez	H B	130	83	60	10	13	6	8
16	Predi	H A	108	72	38	9	25	8	4
17	Rebela	H A	116	81	31	36	14	4	14
18	Red Knight	H A	108	81	55	9	17	5	14
19	Roberta	H A	114	83	34	39	10	4	32
20	Robertina	A	108	80	32	36	12	5	18
21	Rokita	C	51	57	5	44	8	11	15
22	Roxana	H A	117	78	43	10	25	5	3
23	Samba	H A	111	76	46	11	19	7	7
24	Stanley	H A	104	80	47	11	22	5	7
25	Tambora	H A	97	75	38	10	27	5	2
26	Telimena	A	82	73	23	30	20	2	4
27	Złotnicka	H B	104	81	51	8	22	6	2

Wzorzec tworzy średnia z wyników badanych odmian

- * kształt przekroju podłużnego owocu: – grupa A: spłaszczony, kwadratowy, prostokątny
 – grupa B: sercowaty, trapezowy, trójkątny
 – grupa C: wąskotrójkątny, różkowy

Tabela 3
Papryka. Ważniejsze cechy użytkowe

Lp.	Odmiany	Liczba dni od sadzenia do pierwszego zbioru	Wskaźnik wczesności Reinholda	Średnia masa owocu handlowego	Grubość miąższu	Porażenie przez suchą zgniliznę wierzchołkową owoców	Zawartość				
			dni	g			mm	skala 9°	suchej masy	cukrów	witamin C
									% świeżej masy	mg % świeżej masy	
grupa*		2	3	4	5	6	7	8	9		
1	Belladonna H A	73	101	151	6	8,3	7,1	2,4	146		
2	Calipso A	75	111	132	7	8,7	9,0	4,4	197		
3	Caryca B	77	113	173	8	8,5	9,9	4,5	189		
4	Etiuda A	81	116	195	6	8,5	9,5	5,3	206		
5	Iga B	77	104	143	8	8,5	8,4	4,2	265		
6	Jolanta A	83	118	174	6	7,9	10,1	5,2	207		
7	Kasia A	84	121	216	6	8,0	10,7	5,7	257		
8	King Arthur H A	82	114	248	7	8,3	10,3	5,5	175		
9	Marta Polka A	79	113	146	7	8,5	9,8	5,2	223		
10	Mercedes B	80	115	115	6	8,6	9,3	4,5	162		
11	Nokturn B	80	115	92	5	8,8	9,6	4,9	197		

cd. tabeli 3

	1		2	3	4	5	6	7	8	9
12	Oleńka	A	83	117	133	6	9,0	10,0	5,4	212
13	Oliwia	B	72	103	111	6	8,6	8,4	4,0	242
14	Podstolina	B	81	116	135	6	7,6	10,8	5,8	206
15	Polonez	H B	81	114	172	6	8,6	9,5	4,6	181
16	Predi	H A	86	122	257	7	7,8	9,6	4,6	200
17	Rebela	H A	81	113	157	6	8,6	9,8	5,0	231
18	Red Knight	H A	78	113	253	7	8,1	10,0	5,5	182
19	Roberta	H A	77	106	166	6	8,7	9,9	5,0	229
20	Robertina	A	78	111	159	5	8,5	9,5	5,0	228
21	Rokita	C	81	116	47	3	9,0	14,3	6,2	331
22	Roxana	H A	83	121	234	6	8,0	9,3	5,0	194
23	Samba	H A	83	118	244	7	8,0	10,4	5,4	214
24	Stanley	H A	83	118	219	6	8,6	9,9	5,3	219
25	Tambora	H A	86	122	229	7	8,4	10,0	4,6	219
26	Telimena	A	81	118	165	6	8,2	10,7	5,9	235
27	Złotnicka	H B	85	120	187	6	8,8	9,2	4,5	180

* kształt przekroju podłużnego owocu: – grupa A: spłaszczony, kwadratowy, prostokątny
– grupa B: sercowaty, trapezowy, trójkątny
– grupa C: wąskotrójkątny, rozkowy

Kol. 3: wskaźnik wczesności Reinholda służy do określenia wczesności dojrzewania (im mniejszy, tym odmiana szybciej wchodzi w pełnię owocowania)

Charakterystyka odmian

BELLADONNA

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju półwzniesionym i łodydze średniej długości do długiej. Szypułka średniej długości do długiej, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc krótki do średniej długości, szeroki, na przekroju podłużnym kwadratowy, czasem prostokątny, na przekroju poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe średniej głębokości do głębokiego, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami płytkie, trzy lub cztery komory. Owoce żółte, dojrzewając przebarwiają się na ciemnożółte, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne duże, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie bardzo wczesnym. Plon handlowy wczesny bardzo duży, obejmujący ponad 40% zebranych owoców handlowych.

Odmiana bardzo plenna, o bardzo korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią niemal 90%. Obie frakcje wybarwionych owoców handlowych, o średnicy powyżej 8 cm i 5 do 8 cm, występują w podobnych proporcjach, po około 45%. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest nieznaczny. Skłonność do formowania owoców niekształtnych bardzo mała. Owoce handlowe charakteryzują się średnią masą, dość grubym mięszem, lecz niezbyt atrakcyjnym smakiem. Zawierają małą ilość suchej masy, cukrów i witaminy C. Są mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

Informacja hodowcy: odporna na wirusa mozaiki tytoniu TMV – Tobamovirus P0.

CALIPSO

Rośliny o pokroju półwzniesionym do wzniesionego i krótkiej łodydze. Szypułka średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc krótki, wąski do średniej szerokości, na przekroju podłużnym kwadratowy do prostokątnego lub trapezowego, na przekroju poprzecznym kanciasty, o powierzchni gładkiej do lekko żebrowanej. Obniżenie szypułkowe średniej głębokości, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami płytkie, trzy lub cztery komory. Owoce jasnozielone, dojrzewając przebarwiają się na żółte do ciemnożółtych,

z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości do dużego, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie wczesnym. Plon handlowy wczesny dość duży, obejmujący niemal 25% zebranych owoców handlowych.

Odmiana dość plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią niemal 80%. Największą frakcję handlową, sięgającą 50%, tworzą owoce wybarwione o średnicy 5 do 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest mały. Skłonność do formowania owoców niekształtnych relatywnie duża. Owoce handlowe charakteryzują się małą masą, grubym miąższem i dobrym smakiem. Zawierają średnią ilość suchej masy, cukrów i witaminy C. Są mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

CARYCA

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju wzniesionym i lodydze średniej długości. Szypułka krótka, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc krótki, średniej szerokości do szerokiego, na przekroju podłużnym sercowaty do trapezowego, na przekroju poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe płytkie, wierzchołek zaokrąglony, bruzdy między komorami płytkie, dwie lub trzy komory. Owoce jasnozielone, dojrzewając przebarwiają się na ciemnoczerwone, z połyskiem średnio silnym do silnego. Gniazdo nasienne duże, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców wczesny, pełnia owocowania przypada w terminie średniowczesnym. Plon handlowy wczesny średniej wielkości, obejmujący niespełna 15% zebranych owoców handlowych.

Odmiana bardzo plenna, o bardzo korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią niemal 85%. Największą frakcję handlową, sięgającą 55%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 6 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić na średnim poziomie. Skłonność do formowania owoców niekształtnych mała. Owoce handlowe charakteryzują się dość dużą masą, bardzo grubym miąższem i bardzo dobrym smakiem. Zawierają dość dużo suchej masy oraz średnią ilość cukrów i witaminy C. Są mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

ETIUDA

Rośliny o pokroju wzniesionym i łodydze średniej długości. Szypułka średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc średniej długości, średniej szerokości do szerokiego, na przekroju podłużnym kwadratowy do prostokątnego, na przekroju poprzecznym kanciasty, o powierzchni lekko do silnie żebrowanej. Obniżenie szypułkowe średniej głębokości do głębokiego, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami płytkie do średniej głębokości, trzy lub cztery komory. Owoce ciemnozielone, dojrzewając przebarwiają się na ciemnopomarańczowe, z połyskiem średnio silnym do silnego. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniowczesnym. Plon handlowy wczesny mały, obejmujący niespełna 10% zebranych owoców handlowych.

Odmiana średnio plenna, o średnio korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią nieco ponad 75%. Największą frakcję handlową, sięgającą 40%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest dość duży. Skłonność do formowania owoców niekształtnych stosunkowo duża. Owoce handlowe charakteryzują się dużą masą, dość grubym miąższem i bardzo dobrym smakiem. Zawierają średnią ilość suchej masy oraz dość dużo cukrów i witaminy C. Są mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

IGA

Rośliny o pokroju rozłożystym i łodydze średniej długości do długiej. Ustawienie owoców na roślinie zwisające i poziome. Owoc krótki, średniej szerokości, na przekroju podłużnym sercowaty, na przekroju poprzecznym okrągły, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe nie występuje, wierzchołek zaokrąglony, dwie lub trzy komory. Owoce zielone, dojrzewając przebarwiają się na ciemnoczerwone. Gniazdo nasienne małe, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców wczesny, pełnia owocowania przypada w terminie bardzo wczesnym. Plon handlowy wczesny duży, obejmujący niemal 35% zebranych owoców handlowych.

Odmiana średnio plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią około 80%. Największą frakcję handlową, przekraczającą 50%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 6 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest

mały. Skłonność do formowania owoców niekształtnych na średnim poziomie. Owoce handlowe charakteryzują się dość małą masą, bardzo grubym miąższem i dobrym smakiem. Zawierają średnią ilość suchej masy i cukrów oraz bardzo dużo witaminy C. Są mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

JOLANTA

Rośliny o pokroju wzniesionym i łodydze krótkiej do średniej długości. Szypułka średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc krótki, bardzo szeroki, na przekroju podłużnym kwadratowy, czasem trapezowy, na przekroju poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe płytkie, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami średniej głębokości, trzy lub cztery komory. Owoce zielone do ciemnozielonych, dojrzewając przebarwiają się na czerwone do ciemnoczerwonych, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości do dużego, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniopóźnym. Plon handlowy wczesny mały, obejmujący niespełna 10% zebranych owoców handlowych.

Odmiana niezbyt plenna, o niespecjalnie korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią nieco ponad 70%. Największą frakcję handlową, sięgającą 35%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest bardzo duży. Skłonność do formowania owoców niekształtnych stosunkowo duża. Owoce handlowe charakteryzują się dość dużą masą, dość grubym miąższem i dobrym smakiem. Zawierają dużą ilość suchej masy oraz dość dużą cukrów i witaminy C. Są średnio podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

KASIA

Rośliny o pokroju wzniesionym i długiej łodydze. Szypułka długa, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc średniej długości, szeroki do bardzo szerokiego, na przekroju podłużnym kwadratowy, na przekroju poprzecznym kanciasty, o powierzchni gładkiej do lekko żebrowanej. Obniżenie szypułkowe średniej głębokości, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami płytkie do średniej głębokości, trzy lub cztery komory. Owoce zielone do ciemnozielonych, dojrzewając przebarwiają się na ciemnożółte, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców średniopóźny, pełnia owocowania przypada w terminie późnym. Plon handlowy wczesny bardzo mały, obejmujący mniej niż 5% zebranych owoców handlowych.

Odmiana dość plenna, o średnio korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią nieco ponad 75%. Największą frakcję handlową, sięgającą 40%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest duży. Skłonność do formowania owoców niekształtnych stosunkowo duża. Owoce handlowe charakteryzują się dużą masą, dość grubym miąższem i bardzo dobrym smakiem. Zawierają dużą ilość suchej masy i cukrów oraz bardzo dużą witaminy C. Są średnio podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

KING ARTHUR

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju wzniesionym i łodydze średniej długości. Szypułka średniej długości do długiej, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc bardzo krótki do krótkiego, szeroki do bardzo szerokiego, na przekroju podłużnym kwadratowy, na przekroju poprzecznym kanciasty, o lekko karbowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe średniej głębokości, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami płytkie do średniej głębokości, trzy lub cztery komory. Owoce ciemnozielone, dojrzewając przebarwiają się na ciemnoczerwone, z połyskiem średnio silnym do silnego. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców średniopóźny, pełnia owocowania przypada w terminie średniowczesnym. Plon handlowy wczesny dość mały, obejmujący niespełna 10% zebranych owoców handlowych.

Odmiana plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią ponad 80%. Największą frakcję handlową, sięgającą 55%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest przeciętny. Skłonność do formowania owoców niekształtnych relatywnie duża. Owoce handlowe charakteryzują się bardzo dużą masą, grubym miąższem i bardzo dobrym smakiem. Zawierają dużo suchej masy i cukrów oraz średnią ilość witaminy C. Są mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

Informacja hodowcy: dobrze wiąże owoce w wyższej temperaturze.

MARTA POLKA

Rośliny o pokroju wzniesionym i łodydze średniej długości. Szypułka średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc długi, szeroki, na przekroju podłużnym prostokątny, czasem trapezowy, na przekroju poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe bardzo płytkie, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami płytkie do średniej głębokości, trzy do czterech komór. Owoce zielone do ciemnozielonych, dojrzewając przebarwiają się na żółte do ciemnożółtych, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniowczesnym. Plon handlowy wczesny średniej wielkości, obejmujący nieco ponad 10% zebranych owoców handlowych.

Odmiana dość plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią niemal 80%. Największą frakcję handlową, sięgającą 40%, tworzą owoce wybarwione o średnicy 5 do 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest dość mały. Skłonność do formowania owoców niekształtnych przeciętna. Owoce handlowe charakteryzują się średnią masą, grubym miąższem i dobrym smakiem. Zawierają dość dużą ilość suchej masy i cukrów oraz dużą witaminy C. Są mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

MERCEDES

Rośliny o pokroju wzniesionym i łodydze średniej długości. Szypułka średniej długości do długiej, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc długi, bardzo wąski do wąskiego, na przekroju podłużnym trójkątny, na przekroju poprzecznym kanciasty, czasem eliptyczny, o powierzchni gładkiej do lekko żebrowanej. Obniżenie szypułkowe płytkie, wierzchołek zaokrąglony, bruzdy między komorami bardzo płytkie do płytkich, jedna do trzech komór. Owoce jasnozielone do zielonych, dojrzewając przebarwiają się na ciemnoczerwone, z połyskiem średnio silnym do silnego. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniowczesnym. Plon handlowy wczesny średniej wielkości, obejmujący około 15% zebranych owoców handlowych.

Odmiana średnio plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią niemal 80%. Obie frakcje wybarwionych

owoców handlowych, o średnicy powyżej 6 cm i 4 do 6 cm, występują w podobnych proporcjach, po około 30%. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest przeciętny. Skłonność do formowania owoców niekształtnych na średnim poziomie. Owoce handlowe charakteryzują się małą masą, dość grubym miąższem i dobrym smakiem. Zawierają średnią ilość suchej masy i cukrów oraz małą ilość witaminy C. Są bardzo mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

NOKTURN

Rośliny o pokroju wzniesionym i długiej łodydze. Szypułka średniej długości do długiej. Owoc długi, bardzo wąski do wąskiego, na przekroju podłużnym trójkątny, na przekroju poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe płytkie, wierzchołek zaokrąglony, bruzdy między komorami płytkie, dwie lub trzy komory. Owoce ciemnofioletowe, dojrzewając przebarwiają się na ciemnoczerwone, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniowczesnym. Plon handlowy wczesny dość duży, obejmujący około 25% zebranych owoców handlowych.

Odmiana średnio plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią niemal 80%. Największą frakcję handlową, przewyższającą 40%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 6 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest mały. Skłonność do formowania owoców niekształtnych na średnim poziomie. Owoce handlowe charakteryzują się bardzo małą masą, średniej grubości miąższem oraz dość dobrym smakiem. Zawierają dość dużo suchej masy oraz średnią ilość cukrów i witaminy C. Są bardzo mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

OLEŃKA

Rośliny o pokroju wzniesionym i łodydze średniej długości. Szypułka krótka, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc krótki, szeroki, na przekroju podłużnym spłaszczony, na przekroju poprzecznym okrągły, o silnie żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe nie występuje, wierzchołek zaokrąglony, bruzdy między komorami głębokie, trzy lub cztery komory. Owoce ciemnozielone, dojrzewając

przebarwiają się na ciemnoczerwone, ze średnio silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniopóźnym. Plon handlowy wczesny mały, obejmujący nieco ponad 5% zebranych owoców handlowych.

Odmiana dość plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią niemal 85%. Największą frakcję handlową, sięgającą 45%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest dość duży. Skłonność do formowania owoców niekształtnych mała. Owoce handlowe charakteryzują się małą masą, dość grubym miąższem i bardzo dobrym smakiem. Zawierają dość dużą ilość suchej masy, cukrów i witaminy C. Są bardzo mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

OLIWIA

Rośliny o pokroju wzniesionym i łodydze krótkiej do średniej długości. Szypułka krótka, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoce średniej długości, wąski, na przekroju podłużnym trójkątny lub trapezowy, na przekroju poprzecznym kanciasty, o powierzchni gładkiej do lekko żebrowanej. Obniżenie szypułkowe płytkie do średniej głębokości, wierzchołek zaokrąglony, bruzdy między komorami płytkie, trzy lub cztery komory. Owoce jasnożółte, dojrzewając przebarwiają się na żółte do ciemnożółtych, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie bardzo wczesnym. Plon handlowy wczesny bardzo duży, obejmujący ponad 40% zebranych owoców handlowych.

Odmiana dość plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią około 80%. Największą frakcję handlową, sięgającą 45%, tworzą owoce wybarwione o średnicy 4 do 6 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest bardzo mały. Skłonność do formowania owoców niekształtnych przeciętna. Owoce handlowe charakteryzują się bardzo małą masą, dość grubym miąższem i dobrym smakiem. Zawierają średnią ilość suchej masy, mało cukrów oraz dużo witaminy C. Są bardzo mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

PODSTOLINA

Rośliny o pokroju wzniesionym i łodydze średniej długości. Szypułka średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc średniej długości, wąski do średniej szerokości, na przekroju podłużnym trapezowy lub prostokątny, na przekroju poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe średniej głębokości do głębokiego, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami płytkie, trzy lub cztery komory. Owoce jasnozielone do zielonych, dojrzewając przebarwiają się na ciemnożółte, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości do dużego, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniowczesnym do średniopóźnego. Plon handlowy wczesny mały, obejmujący około 10% zebranych owoców handlowych.

Odmiana średnio plenna, o niezbyt korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią niespełna 75%. Największą frakcję handlową, około 35%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 6 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest przeciętny. Skłonność do formowania owoców niekształtnych na średnim poziomie. Owoce handlowe charakteryzują się małą masą, miąższem średniej grubości i dobrym smakiem. Zawierają dużą ilość suchej masy i cukrów oraz dość dużą witaminę C. Są średnio podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

POLONEZ

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju wzniesionym i długiej łodydze. Szypułka średniej długości do długiej, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc długi, średniej szerokości do szerokiego, na przekroju podłużnym trapezowy lub trójkątny, na przekroju poprzecznym kanciasty, o powierzchni gładkiej do lekko żebrowanej. Obniżenie szypułkowe głębokie, wierzchołek zagłębiony do zaokrąglonego, bruzdy między komorami średniej głębokości, dwie lub trzy komory. Owoce ciemnozielone, dojrzewając przebarwiają się na ciemnoczerwone, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniowczesnym. Plon handlowy wczesny średniej wielkości, obejmujący niespełna 10% zebranych owoców handlowych.

Odmiana bardzo plenna, o bardzo korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią niemal 85%. Największą frakcję handlową, około 60%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej

6 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest dość mały. Skłonność do formowania owoców niekształtnych stosunkowo duża. Owoce handlowe charakteryzują się dość dużą masą, dość grubym miąższem i bardzo dobrym smakiem. Zawierają średnią ilość suchej masy, cukrów i witaminy C. Są bardzo mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

PREDI

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju wzniesionym i lodydze średniej długości. Szypułka średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc bardzo długi, bardzo szeroki, na przekroju podłużnym prostokątny, na przekroju poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe głębokie, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami płytkie, trzy lub cztery komory. Owoce ciemnozielone, dojrzewając przebarwiają się na czerwone, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne małe, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie późnym. Plon handlowy wczesny mały, obejmujący niepełna 5% zebranych owoców handlowych.

Odmiana plenna, o niezbyt korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią nieco ponad 70%. Największą frakcję handlową, sięgającą 40%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest bardzo duży. Skłonność do formowania owoców niekształtnych duża. Owoce handlowe charakteryzują się bardzo dużą masą, grubym miąższem i dobrym smakiem. Zawierają dość dużo suchej masy oraz średnią ilość cukrów i witaminy C. Są średnio podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

Informacja hodowcy: odporna na wirusa mozaiki tytoniu TMV – Tobamovirus P0.

REBELA

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju wzniesionym i krótkiej lodydze. Ustawienie owoców na roślinie poziome i opadające. Owoc średniej długości, średniej szerokości, na przekroju podłużnym prostokątny, na przekroju poprzecznym okrągły, o powierzchni lekko do średnio żebrowanej. Wierzchołek zagłębiony, trzy lub cztery komory. Owoce ciemnozielone, dojrzewając przebarwiają się na czerwone. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniowczesnym. Plon handlowy wczesny średniej wielkości, obejmujący niemal 15% zebranych owoców handlowych.

Odmiana bardzo plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią ponad 80%. Obie frakcje wybarwionych owoców handlowych, o średnicy powyżej 8 cm i 5 do 8 cm, występują w zbliżonych proporcjach, po przeszło 30%. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest dość mały. Skłonność do formowania owoców niekształtnych mała. Owoce handlowe charakteryzują się przeciętną masą, dość grubym miąższem i bardzo dobrym smakiem. Zawierają dość dużo suchej masy i cukrów oraz dużą ilość witaminy C. Są bardzo mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

RED KNIGHT

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju wzniesionym i lodydze średniej długości do długiej. Szypułka długa, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc średniej długości, bardzo szeroki, na przekroju podłużnym kwadratowy, czasem prostokątny, na przekroju poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe płytkie do średniej głębokości, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami średniej głębokości, trzy lub cztery komory. Owoce zielone do ciemnozielonych, dojrzewając przebarwiają się na czerwone do ciemnoczerwonych, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości do dużego, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniowczesnym. Plon handlowy wczesny średniej wielkości, obejmujący niemal 15% zebranych owoców handlowych.

Odmiana plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią ponad 80%. Największą frakcję handlową, sięgającą 55%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest przeciętny. Skłonność do formowania owoców niekształtnych na średnim poziomie. Owoce handlowe charakteryzują się bardzo dużą masą i grubym miąższem oraz dobrym smakiem. Zawierają dość dużo suchej masy, dużo cukrów oraz średnią ilość witaminy C. Są mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

Informacja hodowcy: odporna na bakteryjną cętkowość BST (3 rasy) oraz na wirusa Y ziemniaka PVY.

ROBERTA

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju wzniesionym i krótkiej łodydze. Szypułka krótka do średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc średniej długości, szeroki, na przekroju podłużnym prostokątny, czasem kwadratowy lub trapezowy, na przekroju poprzecznym kanciasty do okrągłego, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe średniej głębokości, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami płytkie do średniej głębokości, trzy lub cztery komory. Owoce zielone, dojrzewając przebarwiają się na czerwone, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie wczesnym. Plon handlowy wczesny bardzo duży, obejmujący ponad 30% zebranych owoców handlowych.

Odmiana plenna, o bardzo korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią niemal 85%. Obie frakcje wybarwionych owoców handlowych, o średnicy powyżej 8 cm i 5 do 8 cm, występują w zbliżonych proporcjach, po około 35%. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest mały. Skłonność do formowania owoców niekształtnych na średnim poziomie. Owoce handlowe charakteryzują się średnią masą, dość grubym miąższem i bardzo dobrym smakiem. Zawierają dość dużo suchej masy i cukrów oraz dużą ilość witaminy C. Są bardzo mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

ROBERTINA

Rośliny o pokroju półwzniesionym do rozłożystego i łodydze krótkiej do średniej długości. Szypułka średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc średniej długości, średniej szerokości do szerokiego, na przekroju podłużnym prostokątny, na poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe średniej głębokości do głębokiego, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami średniej głębokości, trzy lub cztery komory. Owoce zielone do ciemnozielonych, dojrzewając przebarwiają się na czerwone do ciemnoczerwonych, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości do dużego, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie wczesnym do średniowczesnego. Plon handlowy wczesny dość duży, obejmujący niemal 20% zebranych owoców handlowych.

Odmiana plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią około 80%. Obie frakcje wybarwionych owoców handlowych, o średnicy powyżej 8 cm i 5 do 8 cm, występują w zbliżonych proporcjach, po około 35%. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest mały. Skłonność do formowania owoców niekształtnych na średnim poziomie. Owoce handlowe charakteryzują się przeciętną masą, mięszem średniej grubości i bardzo dobrym smakiem. Zawierają średnią ilość suchej masy, dość dużo cukrów oraz dużo witaminy C. Są mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

ROKITA

Rośliny o pokroju wzniesionym i długiej łodydze. Szypułka długa, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc bardzo długi, bardzo wąski, na przekroju podłużnym rożkowy lub wąskotrójkatny, na przekroju poprzecznym okrągły, o gładkiej powierzchni. Obniżenie szypułkowe nie występuje, wierzchołek zaostrowany, bruzdy między komorami nie występują lub bardzo płytkie, dwie lub trzy komory. Owoce zielone, dojrzewając przebarwiają się na ciemnoczerwone, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości, z kapsaicyną.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniowczesnym. Plon handlowy wczesny mały, obejmujący około 15% zebranych owoców handlowych.

Odmiana o smaku półostrym, plonuje na poziomie połowy przeciętnego plonu odmian o słodkim smaku. W strukturze plonu największą frakcję handlową, sięgającą 45%, tworzą owoce wybarwione o średnicy 3 do 5 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest bardzo mały. Skłonność do formowania owoców niekształtnych raczej duża. Owoce handlowe charakteryzują się niewielką masą i cienkim mięszem. Zawierają bardzo dużą ilość suchej masy, cukrów i witaminy C. Są bardzo mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

ROXANA

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju półwzniesionym i długiej łodydze. Szypułka średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc średniej długości, bardzo szeroki, na przekroju podłużnym kwadratowy, na poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe średniej głębokości, wierzcho-

łek zagłębiony, bruzdy między komorami średniej głębokości do głębokich, trzy lub cztery komory. Owoce zielone do ciemnozielonych, dojrzewając przebarwiają się na czerwone do ciemnoczerwonych, z połyskiem średnio silnym do silnego. Gniazdo nasienne duże, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców średniopóźny, pełnia owocowania przypada w terminie późnym. Plon handlowy wczesny mały, obejmujący niespełna 5% zebranych owoców handlowych.

Odmiana bardzo pełna, o dość korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią blisko 80%. Największą frakcję handlową, sięgającą 45%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest duży. Skłonność do formowania owoców niekształtnych na średnim poziomie. Owoce handlowe charakteryzują się bardzo dużą masą, dość grubym miąższem i dobrym smakiem. Zawierają średnią ilość suchej masy i witaminy C oraz dość dużo cukrów. Są średnio podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

SAMBA

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju wzniesionym i długiej łodydze. Szypułka średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc średniej długości, bardzo szeroki, na przekroju podłużnym kwadratowy, na przekroju poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe średniej głębokości, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami średniej głębokości, trzy lub cztery komory. Owoce ciemnozielone, dojrzewając przebarwiają się na ciemnoczerwone, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniopóźnym. Plon handlowy wczesny mały, obejmujący niespełna 10% zebranych owoców handlowych.

Odmiana pełna, o średnio korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią nieco ponad 75%. Największą frakcję handlową, przekraczającą 45%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest dość duży. Skłonność do formowania owoców niekształtnych stosunkowo duża. Owoce handlowe charakteryzują się bardzo dużą masą, grubym miąższem i bardzo dobrym smakiem. Zawierają

dużą ilość suchej masy oraz dość dużo cukrów i witaminy C. Są średnio podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

STANLEY

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju wzniesionym i łodydze średniej długości. Szypułka średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc krótki do średniej długości, bardzo szeroki, na przekroju podłużnym kwadratowy, na przekroju poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe płytkie, wierzchołek zaokrąglony, bruzdy między komorami płytkie do średniej głębokości, trzy lub cztery komory. Owoce zielone do ciemnozielonych, dojrzewając przebarwiają się na czerwone do ciemnoczerwonych, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniopóźnym. Plon handlowy wczesny mały, obejmujący nieco ponad 5% zebranych owoców handlowych.

Odmiana dość plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią około 80%. Największą frakcję handlową, przekraczającą 45%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest dość duży. Skłonność do formowania owoców niekształtnych stosunkowo duża. Owoce handlowe charakteryzują się dużą masą i dość grubym miąższem oraz dobrym smakiem. Zawierają dość dużą ilość suchej masy, cukrów i witaminy C. Są bardzo mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

Informacja hodowcy: dobrze wiąże owoce w niższej temperaturze.

TAMBORA

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju wzniesionym i łodydze krótkiej do średniej długości. Szypułka krótka do średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc krótki do średniej długości, bardzo szeroki, na przekroju podłużnym prostokątny lub kwadratowy, na przekroju poprzecznym kanciasty, o silnie żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe płytkie, wierzchołek silnie zagłębiony, bruzdy między komorami głębokie, trzy lub cztery komory. Owoce zielone do ciemnozielonych, dojrzewając przebarwiają się na czerwone do ciemnoczerwonych, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne średniej wielkości do dużego, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie późnym. Plon handlowy wczesny bardzo mały, obejmujący niespełna 5% zebranych owoców handlowych.

Odmiana dość plenna, o średnio korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią nieco ponad 75%. Największą frakcją handlową, sięgającą 40%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest bardzo duży. Skłonność do formowania owoców niekształtnych na średnim poziomie. Owoce handlowe charakteryzują się bardzo dużą masą i grubym mięszem oraz dobrym smakiem. Zawierają dość dużo suchej masy i witaminy C oraz średnią ilość cukrów. Są mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

Informacja hodowcy: dobrze wiąże owoce w niższej temperaturze.

TELIMENA

Rośliny o pokroju wzniesionym i łodydze średniej długości do długiej. Szypułka średniej długości, ustawienie owoców na roślinie wzniesione. Owoc długi, wąski do średniej szerokości, na przekroju podłużnym prostokątny lub trapezowy, na przekroju poprzecznym kanciasty lub eliptyczny, o powierzchni gładkiej do lekko żebrowanej. Obniżenie szypułkowe średniej głębokości do głębokiego, wierzchołek zagłębiony, bruzdy między komorami płytkie, dwie lub trzy komory. Owoce zielone do ciemnozielonych, dojrzewając przebarwiają się na ciemnożółte, z silnym połyskiem. Gniazdo nasienne duże, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców średniowczesny do średniopóźnego, pełnia owocowania przypada w terminie średniopóźnym. Plon handlowy wczesny mały, obejmujący niespełna 5% zebranych owoców handlowych.

Odmiana średnio plenna, o niezbyt korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią do 75%. Największą frakcją handlową, sięgającą 30%, tworzą owoce wybarwione o średnicy 5 do 8 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest dość duży. Skłonność do formowania owoców niekształtnych mała. Owoce handlowe charakteryzują się masą średniej wielkości, dość grubym mięszem i bardzo dobrym smakiem. Zawierają dużą ilość suchej masy, cukrów i witaminy C. Są mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

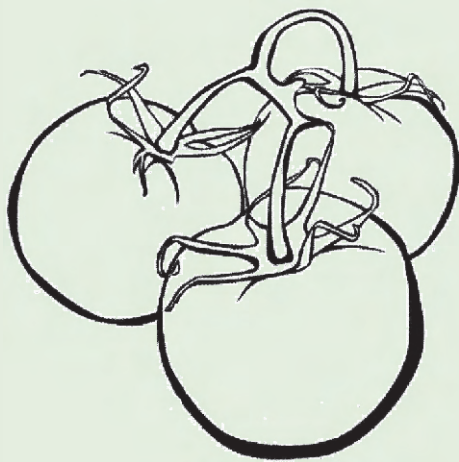
ZŁOTNICKA

Odmiana mieszańcowa. Rośliny o pokroju wzniesionym i łodydze średniej długości. Szypułka krótka do średniej długości, ustawienie owoców na roślinie opadające. Owoc długi, średniej szerokości, na przekroju podłużnym sercowaty, na przekroju poprzecznym kanciasty, o lekko żebrowanej powierzchni. Obniżenie szypułkowe średniej głębokości, wierzchołek zaokrąglony, bruzdy między komorami płytkie do średniej głębokości, trzy lub cztery komory. Owoce jasnozielone, dojrzewając przebarwiają się na ciemnoczerwone, z połyskiem średnio silnym do silnego. Gniazdo nasienne średniej wielkości, bez kapsaicyny.

Początek dojrzewania owoców i pełnia owocowania przypada w terminie średniopóźnym do późnego. Plon handlowy wczesny mały, obejmujący niespełna 5% zebranych owoców handlowych.

Odmiana dość plenna, o korzystnej strukturze plonu, w którym owoce handlowe stanowią ponad 80%. Największą frakcję handlową, przekraczającą 50%, tworzą owoce wybarwione o średnicy powyżej 6 cm. Udział owoców handlowych, które nie zdążyły się wybarwić jest dość duży. Skłonność do formowania owoców niekształtnych stosunkowo duża. Owoce handlowe charakteryzują się dość dużą masą, dość grubym miąższem i dobrym smakiem. Zawierają średnią ilość suchej masy, cukrów i witaminy C. Są bardzo mało podatne na wystąpienie suchej zgnilizny wierzchołkowej.

2. Pomidor

Pomidor

(*Lycopersicon esculentum* Mill.)

Mimo zachodzących zmian, pomidor nadal pozostaje jednym z najważniejszych gatunków wśród roślin warzywnych uprawianych w Polsce. Wprawdzie w ostatnich latach można było zaobserwować pewną tendencję spadkową w ogólnej powierzchni uprawy (spowodowaną głównie zmniejszeniem opłacalności), to warzywo to pozostaje w czołówce zarówno pod względem areалу uprawy, wielkości zbiorów oraz ilości spożycia. Aktualnie pomidor połowy jest uprawiany na około 13 tys. ha. Zbiory tego warzywa oscylują w granicach 250 tys. ton i uzależnione są w dużej mierze od warunków atmosferycznych danego sezonu. W uprawie pomidora na przestrzeni wielolecia można jednak zaobserwować wzrost plonowania. Wynika on ze stosowania nowych, wydajniejszych technologii uprawy – co jest możliwe dzięki koncentracji uprawy w specjalistycznych gospodarstwach o warzywnym profilu produkcji. Postęp ten wiąże się również wyraźnie ze stosowaniem coraz lepszych odmian. W chwili obecnej w uprawach towarowych powszechne jest stosowanie wartościowych odmian mieszańcowych – do niedawna sytuacja taka miała miejsce tylko w przypadku upraw pod osłonami. Z wielu względów pomidor należy również do podstawowego asortymentu warzyw w naszej diecie. Tradycja jego konsumpcji, walory odżywcze oraz smakowe jak też uniwersalne zastosowanie i dostępność w różnych formach przez okres całego roku powoduje, że spożycie pomidora (w odróżnieniu do wielu innych gatunków warzyw) nie maleje. Wartość ta utrzymuje się stabilnie na poziomie około 10 kg rocznie na osobę. Ponadto pomidor oprócz dużej skali produkcji towarowej jest powszechnie spotykany w uprawach amatorskich.

Aktualnie w krajowym Rejestrze znajduje się 59 odmian pomidora przeznaczonych do uprawy w polu. W przypadku tego warzywa należy też uwzględnić fakt, że część odmian polecanych głównie do sadzenia pod osłonami może być wykorzystywana do uprawy polowej. Dotyczy to szczególnie odmian przeznaczonych do uprawy w tunelach foliowych, które często są z powodzeniem uprawiane w gruncie przy podporach. Wśród zarejestrowanych obecnie odmian tylko 4 należą do grupy sztywnoładogowych, 44 są wiotkoładogowe oraz 11 reprezentuje odmiany wysokie, o ciągłym typie wzrostu. Część odmian tworzy owoce o małej liczbie komór (najczęściej występują

dwie), odznaczające się dużą twardością, o prostokątnym lub kwadratowym kształcie przekroju podłużnego. Od nazwy pierwszej odmiany tego rodzaju, która znalazła się w powszechnej uprawie, nazywane są odmianami o owocach typu „Lima”. Wykorzystuje się je głównie w uprawach przeznaczonych do przetwórstwa. Spośród obecnie zarejestrowanych odmian 10 cechuje się tego rodzaju owocami (wszystkie należą do grupy wiotkołodygowych). Specyficzną grupę stanowią odmiany tworzące liczne, ale bardzo małe owoce. Zalicza się je do tzw. typu „cherry” (nazywanych również pomidorami czereśniowymi). W rejestrze są 4 odmiany charakteryzujące się bardzo drobnymi owocami (3 wiotkołodygowe i 1 o wzroście ciągłym). Stosunkowo mało zróżnicowana jest barwa owoców odmian wpisanych do krajowego rejestru. Dominuje oczywiście barwa czerwona, kilka odmian charakteryzuje się malinową barwą owoców i tylko pojedyncze odmiany tworzą owoce o barwie żółtej lub żółtopomarańczowej. Struktura taka wynika z tradycyjnych upodobań konsumentów, a także głównego zapotrzebowania rynku oraz przetwórstwa. Biorąc jednak pod uwagę sektor upraw amatorskich to wybór ten jest stosunkowo ubogi – zwłaszcza jeżeli uwzględni się fakt, że pomidor jest nadal bardzo popularny w grupie warzyw uprawianych dla własnych potrzeb. W ostatnich latach obserwuje się wzrastający udział odmian mieszańcowych wśród odmian przeznaczonych do uprawy polowej (pod osłonami mieszańce stanowią niemal 100% zalecanego doboru). Wprawdzie wycofanie większości odmian zagranicznych z krajowego rejestru zakłóciło chwilowo ten proces, jednak wśród nowych odmian wpisywanych do rejestru liczba odmian mieszańcowych systematycznie rośnie. Obecnie stanowią one 25 % ogółu zarejestrowanych odmian w tym typie użytkowym. Postęp hodowlany jest duży, a zachodzące zmiany w rejestrze mają dynamiczny charakter. Spośród zarejestrowanych odmian aż 73% to kreacje wpisane do rejestru w ciągu ostatnich 10 lat. Oprócz odmian figurujących w krajowym rejestrze na rynku funkcjonuje szereg odmian zagranicznych ze Wspólnotowego Katalogu Roślin Warzywnych (CCV). Ich udział jest stosunkowo duży, zwłaszcza w grupie odmian przeznaczonych do przetwórstwa oraz towarowej uprawy pomidora wysokiego przy palikach.

Najliczniejsza jest grupa odmian wiotkołodygowych, gdyż są one powszechnie stosowane w towarowej uprawie pomidora polowego (zwłaszcza dla potrzeb przetwórstwa). Odmiany wiotkołodygowe ze względu na popularność ich uprawy oraz wszechstronne zastoso-

wanie reprezentują wszystkie grupy wczesności – od bardzo wczesnych do późnych. Na tego rodzaju odmiany jest też największe zapotrzebowanie rynku i z tego powodu w tym typie obserwuje się największą liczbę nowych odmian wpisywanych do rejestru. Dynamiczne zmiany zachodzą zwłaszcza w grupie odmian tworzących owoce typu „Lima”. Dzieje się tak ze względu na duże osiągnięcia hodowców w zakresie wczesności ich dojrzewania oraz polepszenia parametrów jakościowych plonu.

Specyficzną grupą odmian są pomidory sztywnołydogowe. Jest to najmniej liczna grupa, a wszystkie zarejestrowane odmiany pochodzą z krajowych firm hodowlanych. Charakteryzują się przede wszystkim dużą wczesnością dojrzewania owoców i bardzo dobrą dynamiką całości plonowania. Mimo wymienionych zalet, obecnie odmiany sztywnołydogowe straciły nieco na znaczeniu. Zadecydowała o tym głównie zmiana preferencji przetwórstwa oraz szybki postęp hodowlany w innych grupach użytkowych (szczególnie wśród odmian tworzących owoce typu „Lima”).

Dobór odmian o ciągłym typie wzrostu, przeznaczonych do uprawy przy podporach – nie jest zbyt liczny, jednak w ostatnich latach uległ on istotnemu rozszerzeniu. Większość zarejestrowanych odmian pochodzi z krajowych ośrodków hodowlanych. Znaczna ich część przeznaczona jest głównie do uprawy amatorskiej. Stosunkowo liczną grupę stanowią tzw. odmiany „malinowe”, czyli posiadające bezbarwną skórkę a w miąższu przewagę barwnika likopenowego. Odmiany tego typu są popularne głównie ze względu na duże, mięsiste owoce oraz dobre walory smakowe. Niektóre nowe mieszańce wnoszą wyraźny postęp odnośnie masy owoców oraz ich twardości i trwałości, a także podwyższonej odporności na podstawowe choroby. Wydaje się jednak, że zarejestrowane odmiany nie zaspokajają w pełni potrzeb rynku. Aktualna oferta jest zbyt mało różnorodna pod względem barwy, kształtu i wielkości owoców. Mało jest też w niej odmian, które byłyby przydatne do uprawy towarowej. W niektórych rejonach, charakteryzujących się korzystnymi warunkami dla wegetacji pomidora, uprawy takie są z powodzeniem rozwijane. Istnieje bowiem duże zapotrzebowanie rynku na dobrej jakości owoce pomidora pochodzące z upraw gruntowych. Cenione są one szczególnie za walory smakowe, przewyższając w tym względzie większość pomidorów uprawianych pod osłonami lub pochodzących z importu.

Wykaz badanych odmian pomidora wraz z podstawowymi o nich informacjami zawarty jest w tabeli 4. W kolejnych przedstawiono wyniki najważniejszych cech użytkowych (tabele 5-12). Następnie zamieszczono charakterystyki nowych odmian. Dane liczbowe i opisy odmian pogrupowano według typu wzrostu roślin: sztywnołodygowe, wiotkołodygowe oraz o wzroście ciągłym. Wśród odmian wiotkołodygowych oddzielną grupę stanowiły odmiany przeznaczone głównie do przetwórstwa, tworzące owoce typu „Lima”.

W przedstawionych charakterystykach odmian szczególną uwagę zwrócono na plenność oraz jakość uzyskiwanego plonu. Dla oceny poziomu plonowania decydujące znaczenie miała wielkość plonu handlowego. W przypadku odmian przeznaczonych do przetwórstwa ważnym parametrem była wielkość plonu suchej masy uzyskanego z 1 ha uprawy. Bardzo istotna była też struktura zebranych plonów. Główną rolę odgrywał tu udział owoców handlowych w plonie ogólnym. Ważne informacje zawarte są też w uwagach odnoszących się do poszczególnych frakcji plonu, zarówno handlowych jak i niehandlowych. Odnośnie cech związanych z jakością owoców najważniejszymi parametrami są dane związane z średnią masą owoców, oceną ich twardości oraz intensywności wybarwienia miąższu. Osobną grupę stanowią informacje zawierające dane uzyskane w wyniku laboratoryjnej analizy chemicznej owoców, a dotyczące zawartości suchej masy, cukrów i witaminy C. W ocenie wartości użytkowej odmian tego gatunku duże znaczenie posiadają informacje związane z podatnością roślin na porażenie przez podstawowe patogeny, a zwłaszcza zarazę ziemniaka. Jedną z najważniejszych cech odmian pomidora przeznaczonych do uprawy polowej w Polsce jest wczesność plonowania. Związane jest to ze zmiennymi i nie zawsze sprzyjającymi uprawie tego gatunku warunkami pogodowymi jakie często występują w naszym kraju. Uprawa odmian wczesnie plonujących obarczona jest mniejszym ryzykiem, gdyż nawet w sezonach charakteryzujących się złą pogodą pozwalają uzyskać zadowalający poziom plonowania. Odmiany o długim okresie wegetacji w lata chłodne i deszczowe mają niewielki udział plonu handlowego, a w strukturze plonu ogólnego dużą część stanowią owoce niedojrzałe lub porażone przez choroby. W niniejszym opracowaniu dla oceny wczesności plonowania odmian za podstawę przyjęto wartość tzw. wskaźnika wczesności Reinholda, który obrazuje dynamikę całości plonowania. Pozwala on na obiektywne porównania tempa plonowania odmian, w przypadku gdy zbiory

wykonywane są wielokrotnie. Wartość tego wskaźnika dla poszczególnych odmian uczestniczących w badaniach przedstawiono na rysunku 1. Przy charakterystyce poszczególnych odmian podano również informacje na temat początku dojrzewania owoców. Dane dotyczące przeciętnej liczby dni od wysadzenia do pierwszego zbioru zaprezentowano graficznie na rysunku 2. Dla całościowej oceny wczesności odmian ważny jest też udział tzw. plonu wczesnego (czyli owoców dojrzałych uzyskanych w początkowym okresie zbiorów). Informacja dotycząca porównania testowanych odmian w tym względzie została przedstawiona na rysunku 3.

Wyniki badań wykorzystane w opracowaniu pochodzą z doświadczeń przeprowadzonych w latach 2003-2008. Serie z poszczególnymi typami użytkowymi liczyły zwykle 6 doświadczeń. Badania realizowano wg metodyk Centralnego Ośrodka. Nasiona wysiewano pod koniec marca lub na początku kwietnia. Produkcja rozsady odbywała się pod osłonami: w szklarni, tunelu foliowym lub inspekcie. Przygotowana rozsada była wysadzana w pole po ustaniu ryzyka wystąpienia przymrozków – zwykle w drugiej lub trzeciej dekadzie maja. Odmiany sztywnolodygowe uprawiano w rozstawie 80x40 cm (grupę o słabym wzroście roślin: 40x40 cm), odmiany pomidorów wiotkołodygowych wysadzano w rozstawie 80x50 cm (grupę bardzo wczesnych do uprawy zagęszczonej: 60x45 cm), a odmiany wysokie do uprawy przy podporach testowano w rozstawie 100x50 cm. Ochronę chemiczną roślin prowadzono wg aktualnych zaleceń programu ochrony warzyw. Przeciwno podstawowym patogenom stosowane były zabiegi profilaktyczne, w przypadku pozostałych chorób i szkodników przeprowadzano zwalczanie interwencyjne po zaobserwowaniu pierwszych objawów porażenia lub uszkodzeń. Zbiory przeprowadzano wielokrotnie, w miarę dojrzewania owoców.

Tabela 4
Pomidor. Wykaz badanych odmian

Lp.	Odmiany		Rok wpisania do krajo- wego rejestr	Hodowca kraj – firma	Zacho- wujący lub pełno- mocnik (numer adresowy)	Typ wzrostu	Podsta- wowe kierunki użytko- wania
	1		2	3	4	5	6
1	Adam	H	2004	PL – SGGW Warszawa	286	wy	b
2	Adonis ¹⁾		2002	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wy	b
3	Apis	H	2006	PL – PH-N W. Legutko	286	wi	b, p, s
4	Atlas ^{x)}		1995	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	b
5	Atol		1998	PL – PHINROWARZ-PNOS Reguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	wi	b, p, s
6	Awizo ²⁾	H	2001	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	p
7	Babinicz		2004	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	b, p
8	Batory	H	2002	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	b, p
9	Benito ²⁾	H	2000	NL – Bejo Zaden	328	wi	p
10	Betalux		1992	PL – SGGW Warszawa	286	sz	b, p, z
11	Bohun		2004	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	b

cd. tabeli 4

1		2	3	4	5	6	
12	Delta ^{x)}		1998	PL – SGGW Warszawa	286	wi	b, p, s
13	Duty	H	2006	US – Seminis Vegetable Seeds	762	wi	p
14	Eskort ^{x) 2)}	H	2004	CZ – SEMO	579	wi	p
15	Estaro ^{x)}	H	2005	NL – Enza Zaden	722	wy	b
16	Etna	H	1994	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	b, p
17	Faworyt ¹⁾		2003	PL – SGGW Warszawa	286	wy	b
18	Gigant (PL)		2003	PL – PNOS Ożarów Mazowiecki	218	wi	b
19	Golem	H	2006	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	b, p
20	Hector ^{x)}	H	2003	FR – Clause	625	wi	b, p
21	Heinz 9280 ²⁾ (d. H 9280)	H	2001	US – Heinz North America Seed D.	537	wi	p
22	Helio (PL)		2004	PL – Torseed PNOS Toruń	584	wy	b
23	Hetman (PL) ²⁾		2006	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	p
24	Hubal (PL)		2004	PL – PHiNROWARZ-PNOSReguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	wi	b, p
25	Huzar		2007	PL – PHiNROWARZ-PNOSReguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	wi	b

cd. tabeli 4

	1	2	3	4	5	6	
26	Jawor		1983	PL – PNOS Ożarów Mazowiecki	218	sz	b, p, z
27	Karat ^{x) 2)}		1996	PL – SGGW Warszawa	16	sz	p, z
28	Koneser ^{x)}	H	2004	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	b, p
29	Krezus ^{x)}	H	2004	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	b, p
30	Lima ^{x) 2)}		1991	US – Seminis Vegetable Seeds	251	wi	p
31	Lubań		2000	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	b, p
32	Malinowy Henryka ^{1) x)}	H	2000	PL – SGGW Warszawa	286	wy	b
33	Malinowy Olbrzym (PL) ¹⁾		2003	PL – PNOS Ożarów Mazowiecki	218	wy	b
34	Malinowy Ożarowski (PL) ¹⁾		1999	PL – PNOS Ożarów Mazowiecki	218	wy	b
35	Malinowy Retro ¹⁾		2003	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wy	b
36	Malinowy Warszawski (PL) ¹⁾		2003	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wy	b
37	Mokito ^{x)}	H	2005	NL – Enza Zaden	722	wy	b
38	Olga	H	2004	FR – Vilmorin	353	wi	b, p
39	Ondraszek (PL)		2004	PL – PHiNROMARZ-PNOS Reguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	wi	b, p
40	Perfectpeel ²⁾	H	2004	US – Seminis Vegetable Seeds	762	wi	p
41	Polbig	H	2004	NL – Bejo Zaden	328	wi	b, p
42	Polfast ^{x)}	H	2003	NL – Bejo Zaden	328	wi	b, p

cd. tabeli 4

	1	2	3	4	5	6
43	Poranek	1986	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	b, p, s
44	Rejtan	2007	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	b, p
45	Rumba Ożarowska (PL) (d. Rumba)	1995	PL – PNOS Ożarów Mazowiecki	218	wi	b, p
46	Rumcajs ^{x)}	2003	PL – PHiNROWARZ-PNOSReguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	wi	b, p
47	Sabała (PL)	2003	PL – PHiNROWARZ-PNOSReguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	sz	b, p
48	Sokal ²⁾	H 2002	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	p
49	Szach (PL)	2005	PL – PHiNROWARZ-PNOSReguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	wi	b, p
50	Terra ^{x)}	H 1999	US – Seminis Vegetable Seeds	251	wy	b
51	Ułan (PL)	2004	PL – PHiNROWARZ-PNOSReguły – PNOS Ożarów Mazowiecki – IW Skierniewice	218	wi	b, p
52	Vedetta ^{x)}	H 2005	NL – Enza Zaden	722	wy	b

cd. tabeli 4

	1	2	3	4	5	6
53	Wiola ^{x)} H	2004	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wi	b, p
54	Zagłoba ^{x)}	2005	PL – PlantiCo HiNO Zielonki	92	wy	b
55	Złoty Ożarówski (PL) ¹⁾	1997	PL – PNOS Ożarów Mazowiecki	218	wy	b
56	Zyska (PL) ²⁾	2005	PL – Torseed PNOS Toruń	584	wi	p

Kol. 1: (PL) – odmiana chroniona wyłącznym prawem hodowcy w Polsce

1) – odmiana o nietypowej barwie owoców

2) – odmiana o owocach typu „Lima”

x) – odmiana aktualnie skreślona z krajowego rejestru

H – odmiana mieszańcowa

Kol. 5: wy – odmiana wysoka o ciągłym typie wzrostu

wi – odmiana wiotkołodygowa samokończąca

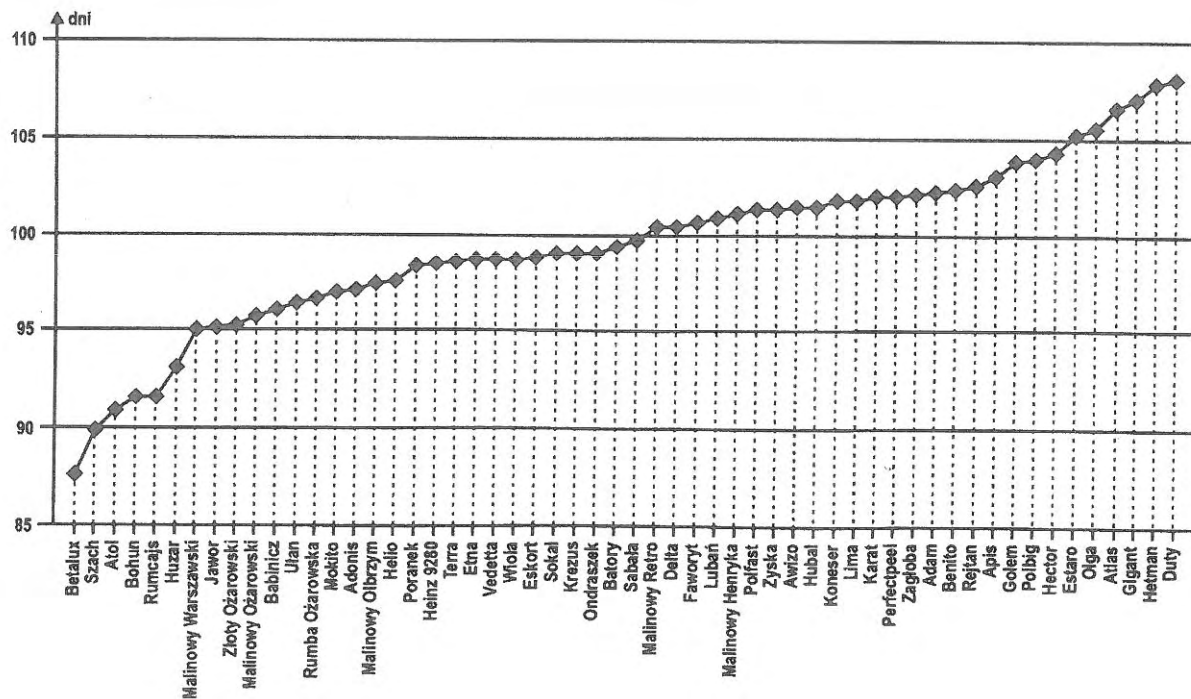
sz – odmiana sztywołodygowa samokończąca

Kol. 6: b – bezpośrednie spożycie lub zaopatrzenie rynku

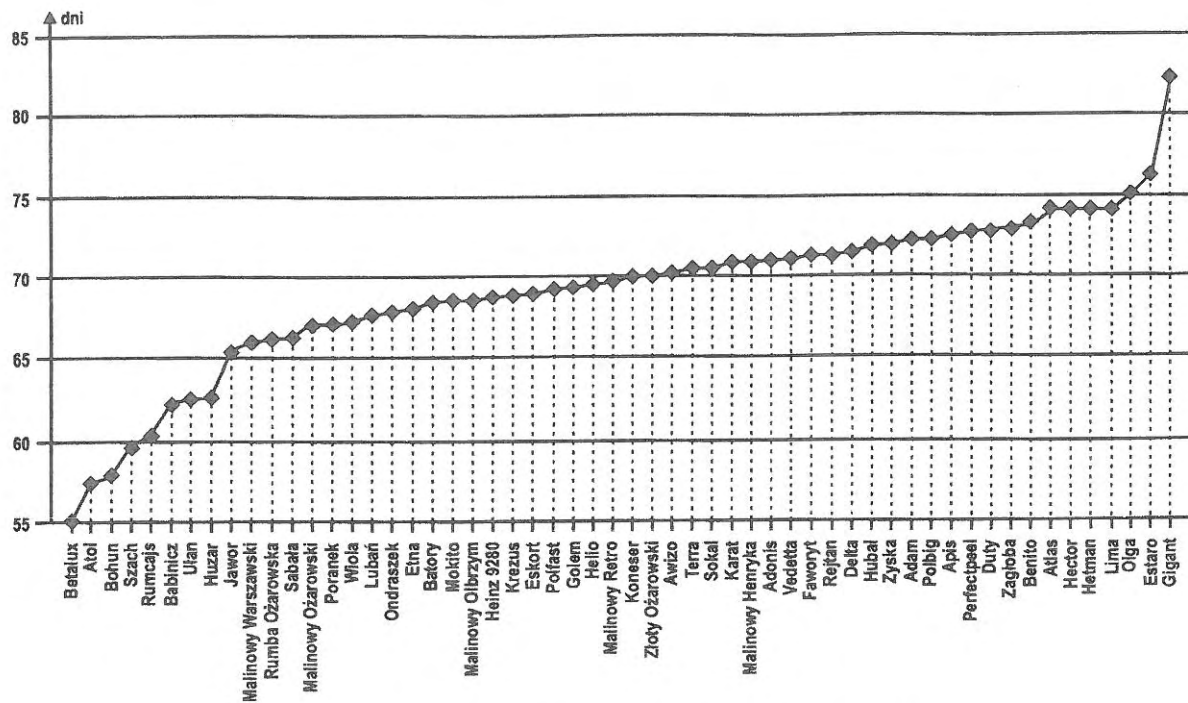
p – przetwórstwo (p - głównie do przetwórstwa)

s – do uprawy z siewu wprost do gruntu (wg informacji hodowcy)

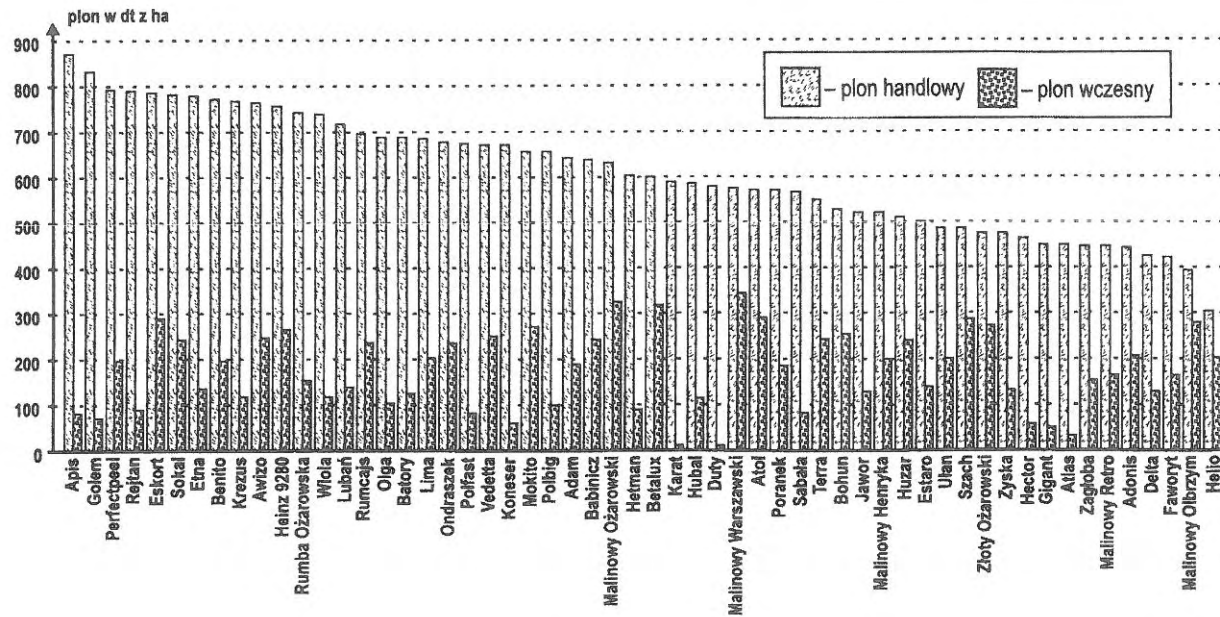
z – do uprawy zagęszczanej (mała siła wzrostu roślin)

Rys. 1. Wskaźnik wczesności Reinholda

Rys. 2. Liczba dni od wysadzenia do pierwszego zbioru

Rys. 3. Udział plonu wczesnego w plonie handlowym

Tabela 5
Pomidor – odmiany sztywnolodygowe samokończące. Plon owoców i jego struktura

Lp.	Odmiany	Plon			Udział owoców poszczególnych frakcji				
		handlowy	wczesny	suchej masy	handlowych ogółem	o Ø > 6,0 cm	o Ø < 3,5 cm	popękanych	chorych
		% wzorca			% plonu owoców dojrzałych				
		1	2	3	4	5	6	7	8
	Wzorzec, dt z ha	570	135	36,9					
1	Betalux	105	236	111	73	5	10	9	7
2	Jawor	92	95	87	80	21	4	6	9
3	Karat	103	9	107	81	26	2	1	14
4	Sabała	100	61	95	77	21	2	6	13

Wzorzec tworzy średnia z wyników badanych odmian

Tabela 6

Pomidor – odmiany sztywnolodygowe samokończące. Ważniejsze cechy użytkowe

Lp.	Odmiany	Wskaźnik wczesności Reinholda	Średnia masa owocu handlowego	Twardość owocu	Intensywność wybarwienia miąższu owocu	Zawartość			Porażenie przez zarazę ziemniaka
						suchej masy	cukrów	witamin y C	
		dni	g	skala 9°		% świeżej masy		mg % świeżej masy	skala 9°
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Betalux	88	66	5,6	7,2	5,9	3,9	17,3	6,5
2	Jawor	95	78	5,8	5,7	6,0	3,9	19,6	6,3
3	Karat	102	104	8,2	5,7	5,9	4,8	16,7	6,3
4	Sabała	100	79	5,9	7,4	6,2	4,2	22,0	6,5

Kol. 2: wskaźnik wczesności Reinholda służy do określenia wczesności dojrzewania (im mniejszy, tym odmiana szybciej wchodzi w pełnię owocowania)

Charakterystyka odmian pomidora sztywnolodygowego samokończącego

SABAŁA

Odmiana o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samo-kończącym typie wzrostu i pierzastym podziale blaszki liściowej. Owoc-
ce są małe do średniej wielkości, na przekroju podłużnym okrągłe, o
bardzo słabej do słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce wystę-
puje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe średnie do dużego,
z małym do średniego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały
do średniego. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ
jest intensywnie czerwony, z średnią liczbą komórek oraz średnim do
dużego rdzeniem; mięśistość owocu duża.

Plenność dobra, struktura plonu korzystna. Owoc-
ce handlowe stanowią przeciętnie ponad 75% plonu ogólnego. W zbiorach dominu-
ją owoce o średnicy 4,5-6,0 cm. Dość liczna jest też frakcja owoców
dużych, o średnicy powyżej 6,0 cm (obejmuje około 20% plonu). Śred-
nia masa owoców wynosi około 80 g. Są stosunkowo miękkie, jednak
nie wykazują skłonności do pęknięcia. Wyróżniają się dużą intensywno-
ścią barwy miąższu oraz wysoką zawartością witaminy C. Udział owo-
ców chorych zbliżony jest do przeciętnego. Pierwsze zbiory wkonywa-
ne są po około 65 dniach od wysadzenia. Charakteryzuje się umiar-
kowanym tempem dojrzewania owoców. Plon wczesny jest niezbyt
duży. Uzyskuje średniej wielkości plon suchej masy.

Tabela 7

Pomidor – odmiany wiotkołodygowe samokończące . Plon owoców i jego struktura

Lp.	Odmiany	Plon			Udział owoców poszczególnych frakcji				
		handlowy	wczesny	suchej masy	handlowych ogółem	o $\varnothing > 6,0$ cm	o $\varnothing < 3,5$ cm	popękanych	chorych
		% wzorca			% plonu owoców dojrzałych				
		1	2	3	4	5	6	7	8
	Wzorzec, dt z ha	634	141	38,4					
1	Apis H	137	58	134	81	0	5	4	10
2	Atlas	71	23	72	63	34	0	13	24
3	Atol	90	205	93	69	13	4	11	14
4	Babinicz	101	172	101	70	32	2	7	17
5	Batory H	109	90	104	71	17	4	7	15
6	Bohun	84	179	86	64	22	2	17	15
7	Delta	67	92	68	59	28	1	16	23
8	Duty H	91	7	96	70	47	1	5	22
9	Etna H	123	97	123	75	15	3	7	13
10	Gigant	71	36	67	63	42	0	12	24
11	Golem H	131	52	130	78	9	3	4	13

cd. tabeli 7

	1		2	3	4	5	6	7	8	9
12	Hector	H	73	41	75	63	50	0	7	30
13	Hubal		92	80	96	69	30	0	8	22
14	Huzar		81	171	87	60	28	2	19	15
15	Koneser	H	106	44	106	73	15	5	7	14
16	Krezus	H	121	83	116	76	8	8	4	11
17	Lubań		113	99	110	76	23	3	7	13
18	Olga	H	109	74	103	76	31	1	4	18
19	Ondraszek		107	166	108	72	14	4	5	18
20	Polbig	H	104	70	107	74	46	1	5	20
21	Polfast	H	106	59	110	77	32	1	5	15
22	Poranek		90	132	90	66	15	6	7	19
23	Rejtan		125	64	122	76	11	3	6	13
24	Rumba Ożarowska		117	109	119	75	11	7	6	11
25	Rumcajs		110	168	110	73	18	4	9	14
26	Szach		76	202	74	70	4	5	10	13
27	Ułan		77	143	77	64	22	3	7	26
28	Wiola	H	117	83	117	72	15	4	6	15

Wzorzec tworzy średnia z wyników badanych odmian

Tabela 8

Pomidor – odmiany wiotkołodygowe samokończące. Ważniejsze cechy użytkowe

Lp.	Odmiany		Wskaźnik wczesności Reinholda	Średnia masa owocu handlowego	Twardość owocu	Intensywność wybarwienia miąższu owocu	Zawartość			Porażenie przez zarazę ziemniaka
							suchej masy	cukrów	witamin y C	
			dni	g	skala 9°		% świeżej masy		mg % świeżej masy	skala 9°
	1		2	3	4	5	6	7	8	9
1	Apis	H	103	76	6,7	6,5	6,1	3,5	17,7	7,5
2	Atlas		107	126	6,0	6,2	6,5	4,4	16,2	6,9
3	Atol		91	83	5,9	7,1	6,2	3,7	16,7	6,9
4	Babinicz		96	101	5,7	7,1	6,1	3,6	15,3	7,0
5	Batory	H	99	86	5,5	6,8	6,0	3,7	19,1	6,8
6	Bohun		92	95	5,8	7,4	6,3	3,8	15,6	6,6
7	Delta		100	106	5,4	7,1	6,3	4,0	17,2	7,0
8	Duty	H	108	117	8,5	6,1	6,2	4,1	17,5	7,3
9	Etna	H	99	86	6,1	6,7	6,2	3,9	18,1	7,0
10	Gigant		107	145	6,0	6,4	6,0	3,3	15,7	6,5
11	Golem	H	104	88	6,7	7,1	6,1	3,9	17,8	7,4

cd. tabeli 8

	1		2	3	4	5	6	7	8	9
12	Hector	H	104	125	7,3	7,3	6,4	4,6	17,0	6,8
13	Hubal		101	113	6,3	7,1	6,5	4,6	16,2	6,7
14	Huzar		93	99	5,7	6,4	6,4	4,0	14,7	7,0
15	Koneser	H	102	78	6,0	7,1	6,2	4,1	17,7	7,0
16	Krezus	H	99	70	7,9	7,5	5,8	3,7	20,0	7,0
17	Lubań		101	96	6,1	7,7	6,1	3,8	19,5	7,1
18	Olga	H	106	107	8,2	6,3	6,1	4,4	18,4	7,0
19	Ondraszek		99	85	5,9	7,3	6,3	4,2	17,2	6,7
20	Polbig	H	104	120	7,7	7,4	6,3	4,3	17,6	6,8
21	Polfast	H	101	99	5,7	6,3	6,4	4,2	22,8	7,0
22	Poranek		98	88	4,7	6,6	6,3	4,4	17,0	6,9
23	Rejtan		103	82	6,0	6,9	6,1	3,9	19,0	7,1
24	Rumba Ożarowska		97	77	6,5	7,7	6,2	3,7	19,7	6,7
25	Rumcajs		92	84	5,3	7,4	6,1	3,4	14,9	6,6
26	Szach		90	76	5,4	6,7	6,1	3,5	15,2	6,8
27	Ułan		96	92	7,6	6,8	6,3	3,8	16,2	6,4
28	Wiola	H	99	78	5,2	6,8	6,1	3,6	17,3	6,7

Kol. 2: wskaźnik wczesności Reinholda służy do określenia wczesności dojrzewania (im mniejszy, tym odmiana szybciej wchodzi w pełnię owocowania)

Charakterystyka odmian pomidora wiotkołodygowego samokończącego

APIS

Odmiana mieszańcowa, o średniej porze dojrzewania owoców. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, pokroju średnio zwartym i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są małe do średniej wielkości, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone, o bardzo słabej do słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe słabe, z małym skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka bardzo mały do małego. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez tendencji do występowania piętki. Miąższ czerwony, z małą liczbą komórek oraz z małym do średniej wielkości rdzeniem; mięsistość owocu średnia do dużej.

Plenność bardzo duża, struktura plonu dobra. Charakteryzuje się bardzo dużym udziałem owoców handlowych w plonie ogólnym (na ogół wynosi powyżej 80%). Owoce są niezbyt duże ale bardzo wyrównane pod względem wielkości i kształtu. Około 50% ogółu zbiorów stanowią owoce o średnicy 4,5-6,0 cm; znaczny jest też udział owoców frakcji 3,5-4,5 cm. Średnia masa owoców wynosi około 75 g. Odnaczają się dużą twardością oraz nie wykazują skłonności do zniekształceń lub pęknięcia. Cechuje się niezbyt wczesnym terminem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 70 dniach od wysadzenia. Udział plonu wczesnego jest znacznie mniejszy od średniej. Osiąga duży plon suchej masy. Wyróżnia się małą podatnością na porażenie przez zarazę ziemniaka.

BABINICZ

Odmiana o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, pokroju luźnym do średnio zwartego i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są średniej wielkości do dużych, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone, o średnio do silnie żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe średnie, z małym do średniego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ bardzo intensywnie czerwono-różowy, z dużą liczbą komórek oraz z dużym rdzeniem; mięsistość owocu duża.

Plonowanie dobre, struktura plonu korzystna. Owoce handlowe stanowią przeciętnie 70% plonu ogólnego. Dużą część zbiorów stanowią owoce o średnicy powyżej 6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 100 g. Charakteryzują się przeciętną twardością. Udział owoców popękanych i chorych zbliżony jest do przeciętnego. Odznacza się wczesnym terminem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 60 dniach od wysadzenia. Plon wczesny jest bardzo duży.

BOHUN

Odmiana o wczesnej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, luźnym pokroju i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są średniej wielkości do dużych, na przekroju podłużnym okrągłe do lekko spłaszczonych, o bardzo słabo do słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe średnie do silnego, z średnim do dużego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka średni. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ bardzo intensywnie czerwonoróżowy, z dużą liczbą komórek oraz z dużym rdzeniem; mięśistość owocu średnia do dużej.

Plonowanie kształtuje się poniżej przeciętnego poziomu. W strukturze plonu owoce handlowe obejmują około 65% plonu ogólnego. Dość dużą część zbiorów stanowią owoce duże, o średnicy powyżej 6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 95 g. Charakteryzują się niezbyt dużą twardością, wskutek czego wykazują skłonność do pęknięcia owoców. Wyróżniają się dużą intensywnością barwy miąższu. Udział owoców chorych zbliżony jest do przeciętnego. Odznacza się bardzo wczesnym terminem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są już po około 55 dniach od wysadzenia. Plon wczesny jest bardzo duży.

DUTY

Odmiana mieszańcowa, o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są średniej wielkości do dużych, na przekroju podłużnym okrągłe do lekko spłaszczonych, o słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe słabe do średniego, z średnim skorkowaceniem;

ślad po szyjce słupka mały do średniego. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Mięszk intensywnie czerwonoróżowy, z dużą liczbą komórek oraz z dużym do bardzo dużego rdzeniem; miąższość owocu duża.

Plonowanie mniejsze od średniego poziomu. Owoce handlowe stanowią zwykle 70% plonu ogólnego. Cechuje się korzystną strukturą plonu. Frakcja owoców o średnicy powyżej 6,0 cm stanowi blisko 50% zbiorów. Średnia masa owoców wynosi około 115 g. Odnaczają się bardzo dużą twardością i są mało podatne na pękanie. Udział owoców chorych zbliżony do przeciętnego. Charakteryzuje się stosunkowo późnym terminem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 70 dniach od wysadzenia. Plon wczesny jest bardzo mały.

GOLEM

Odmiana mieszańcowa, o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są małe do średniej wielkości, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone, o słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe słabe, z małym do średniej wielkości skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Mięszk czerwony do intensywnie różowego, z średnią liczbą komórek oraz z średnim do dużego rdzeniem; miąższość owocu średnia do dużej.

Plenność bardzo duża, struktura plonu korzystna. Owoce handlowe stanowią blisko 80% plonu ogólnego. W zbiorach dominują owoce o średnicy 4,5-6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 90 g. Odnaczają się dużą twardością i nie wykazują skłonności do pęknięcia. Cechuje się umiarkowanym tempem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 70 dniach od wysadzenia. Udział plonu wczesnego jest niezbyt duży. Osiąga duży plon suchej masy. Charakteryzuje się małą podatnością na porażenie przez zarazę ziemniaka.

HUBAL

Odmiana o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, średnio zwartym pokroju i podwójnie pierzastym podziale blaszki liściowej. Owoce są średniej wielkości do dużych, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone, o gładkiej do bar-

dzo słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe słabe do średniego, z średnim skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest intensywnie czerwonoróżowy, z dużą liczbą komórek oraz z dużym do bardzo dużego rdzeniem; mięsistość owocu duża.

Plonowanie średniej wielkości, struktura plonu korzystna. Owoce handlowe stanowią około 70% ogólnego zbioru. W plonie dominują owoce o średnicy powyżej 4,5 cm. Stosunkowo liczna jest też frakcja owoców o średnicy ponad 6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 115g. Ocena twardości jest przeciętna. Odznaczają się dużą zawartością suchej masy i cukrów. Udział owoców niehandlowych kształtuje się na średnim poziomie. Charakteryzuje się niezbyt wczesną dynamiką dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po ponad 70 dniach od wysadzenia, wskutek czego plon wczesny jest stosunkowo mały.

HUZAR

Odmiana o średnio wczesnej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, luźnym pokroju i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są średniej wielkości, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone, o słabo do średnio żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe średnie, z małym do średniego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony do intensywnie różowego, z bardzo dużą liczbą komórek oraz z średnim do dużego rdzeniem; mięsistość owocu średnia do dużej.

Plonowanie mniejsze od przeciętnego. Udział owoców handlowych w strukturze plonu kształtuje się na poziomie 60% zbioru ogólnego. Dość znaczną część plonu stanowią frakcje owoców niehandlowych, głównie popękanych oraz chorych. Średnia masa owoców wynosi około 100 g. Charakteryzują się niezbyt dużą twardością, wskutek czego wykazują skłonność do pęknięcia owoców. Odznacza się dość wczesną dynamiką dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są już po około 60 dniach od wysadzenia. Plon wczesny jest bardzo duży.

KONESER

Odmiana mieszańcowa, o wczesnej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, luźnym do średnio zwartego pokroju i podwójnie pierzastym podziale blaszki liściowej. Owoce są małe do średniej wielkości, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone do okrągłych, o słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe słabe, z małym do średniego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest intensywnie czerwony, z średnią liczbą komórek oraz dużym rdzeniem; mięsistość owocu średnia do dużej.

Plenność duża, struktura plonu dobra. Owoce handlowe obejmują ponad 70% plonu ogólnego. Większość plonu handlowego stanowi frakcja owoców o średnicy 4,5-6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 80 g. Cechują się niezbyt dużą twardością, ale udział owoców popękanych kształtuje się na średnim poziomie. Frakcja owoców chorych mniejsza od przeciętnej. Charakteryzuje się niezbyt wczesnym terminem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory przypadają po około 70 od wysadzenia. Plon wczesny jest mały.

KREZUS

Odmiana mieszańcowa, o średniowczesnej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, pokroju średnio zwartym i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są małe do średniej wielkości, na przekroju podłużnym okrągłe do lekko spłaszczonych, o bardzo słabej do słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe bardzo słabe do słabego, z bardzo małym do małego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka bardzo mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony, z średnią liczbą komórek oraz z małym do średniej wielkości rdzeniem; mięsistość owocu średnia do dużej.

Plenność bardzo duża, struktura plonu bardzo korzystna. Owoce handlowe obejmują ponad 75% plonu ogólnego. Zdecydowaną większość plonu handlowego stanowi frakcja owoców o średnicy 4,5-6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 70 g. Odznaczają się bardzo dużą twardością i nie wykazują skłonności do pęknięcia. Odznaczają się dużą intensywnością barwy miąższu oraz wysoką zawar-

tością witaminy C. Porażenie owoców przez choroby jest dość małe. Frakcje niehandlowe plonu są stosunkowo nieliczne. Cechuje się umiarkowanym tempem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 70 dniach od wysadzenia. Udział plonu wczesnego jest niezbyt duży. Osiąga duży plon suchej masy.

OLGA

Odmiana mieszańcowa, o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, pokroju średnio zwartym i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są średniej wielkości do dużych, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone do spłaszczonych, o słabo do średnio żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe średnie, z średnim do dużego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały do średniego. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony, z dużą liczbą komórek oraz z dużym rdzeniem; mięsistość owocu średnia do dużej.

Plenność duża, struktura plonu bardzo dobra. Owoce handlowe stanowią ponad 75% plonu ogólnego. W zbiorach przeważa frakcja o średnicy 4,5-6,0 cm, jednak znaczny jest też udział owoców o średnicy powyżej 6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 105 g. Odnznaczają się bardzo dużą twardością i nie przejawiają skłonności do pęknięcia. Wyróżniają się dużą zawartością suchej masy i witaminy C. Charakteryzuje się stosunkowo późnym terminem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 75 dniach od wysadzenia. Plon wczesny jest mniejszy w stosunku do średniej.

ONDRASZEK

Odmiana o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, średnio zwartym pokroju i podwójnie pierzastym podziale blaszki liściowej. Owoce są średniej wielkości, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone, o gładkiej lub bardzo słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe słabe, z średnim skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest bardzo intensywnie czerwony, z dużą liczbą komórek oraz z dużym rdzeniem; mięsistość owocu duża.

Plenność duża, struktura plonu dobra. Owoce handlowe stanowią ponad 70% plonu ogólnego. W plonie przeważa frakcja owoców o średnicy 4,5-6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 85 g. Charakteryzują się niezbyt dużą twardością, jednak nie wykazują skłonności do pękania. Udział owoców chorych zbliżony jest do przeciętnego. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 70 dniach od wysadzenia. Odznacza się jednak dobrą dynamiką dojrzewania owoców, dzięki czemu plon wczesny jest bardzo duży.

POLBIG

Odmiana mieszańcowa, o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, średnio zwartym pokroju i podwójnie pierzastym podziale blaszki liściowej. Owoce są duże, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone do okrągłych i sercowatych, o słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe słabe, z średnim skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest bardzo intensywnie czerwony, z dużą liczbą komórek oraz z dużym do bardzo dużego rdzeniem; mięsistość owocu duża.

Plenność duża, struktura plonu bardzo dobra. Owoce handlowe obejmują około 75% plonu ogólnego. Większość plonu handlowego stanowi frakcja owoców o średnicy powyżej 6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 120 g. Cechują się bardzo dużą twardością i nie przejawiają skłonności do pękania. Odznaczają się intensywną barwą miąższu. Udział owoców niehandlowych kształtuje się na średnim poziomie. Charakteryzuje się dość późnym terminem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory przypadają zwykle po ponad 70 dniach od wysadzenia, wskutek czego plon wczesny jest mniejszy w porównaniu do średniej.

POLFAST

Odmiana mieszańcowa, o wczesnej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, luźnym do średnio zwartego pokroju i podwójnie pierzastym podziale blaszki liściowej. Owoce są średniej wielkości, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone do okrągłych, o słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe średnie, z średnim skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych

czerwona, bez piętki. Miąższ jest bardzo intensywnie czerwony, z dużą liczbą komór oraz z dużym rdzeniem; mięsistość owocu duża.

Plenność duża, struktura plonu bardzo dobra. Owoce handlowe stanowią zwykle ponad 75% plonu ogólnego. Dużą część plonu stanowi frakcja owoców o średnicy powyżej 6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 100 g. Cechują się niezbyt dużą twardością, jednak nie przejawiają skłonności do pęknięcia. Odznaczają się bardzo dużą zawartością witaminy C. Frakcje niehandlowe plonu są nieliczne. Charakteryzuje się przeciętną dynamiką dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory przypadają zwykle po około 70 dniach od wysadzenia. Plon wczesny jest stosunkowo mały.

REJTAN

Odmiana mieszańcowa, o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, pokroju średnio zwartym i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są małe do średniej wielkości, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone, o słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe słabe do średniego, z średnim skorkowaniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony, z dużą liczbą komór oraz z średniej wielkości rdzeniem; mięsistość owocu duża.

Plenność bardzo duża, struktura plonu bardzo korzystna. Owoce handlowe obejmują ponad 75% plonu ogólnego. Zdecydowaną większość plonu handlowego stanowi frakcja owoców o średnicy 4,5-6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 80 g. Cechują się niezbyt dużą twardością, jednak nie wykazują skłonności do pęknięcia. Wyróżniają się dużą zawartością witaminy C. Frakcja owoców chorych jest mniejsza od przeciętnej. Charakteryzuje się niezbyt wczesnym terminem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory przypadają po około 70 od wysadzenia. Udział plonu wczesnego jest dość mały. Osiąga duży plon suchej masy.

SZACH

Odmiana o bardzo wczesnej do wczesnej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu i z pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są małe, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone do okrągłych, o bardzo słabej do słabo żebrowanej po-

wierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe słabe, z małym skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony, z średnią liczbą komórek oraz z średniej wielkości rdzeniem; mięistość owocu średnia do dużej.

Plonowanie kształtuje się poniżej przeciętnego poziomu. Owocce handlowe obejmują zwykle około 70% plonu ogólnego. W strukturze plonu dominują owoce średnicy 4,5-6,0 cm, dużą część zbiorów stanowi też frakcja o średnicy 3,5-4,5 cm. Średnia masa owoców wynosi około 75 g. Są miękkie, wobec czego łatwo ulegają uszkodzeniu. Udział owoców chorych jest mniejszy w stosunku do średniej. Wyróżnia się bardzo wczesnym terminem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są już po 55-60 dniach od wysadzenia. Udział plonu wczesnego jest bardzo duży. Przejawia podatność do występowania suchej zgnilizny wierzchołkowej.

UŁAN

Odmiana o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samo-kończącym typie wzrostu, luźnym pokroju i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owocce są średniej wielkości, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone do okrągłych, o bardzo słabo do słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe słabe, z małym do średniego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony, z dużą liczbą komórek oraz z dużym do bardzo dużego rdzeniem; mięistość owocu średnia do dużej.

Plonowanie mniejsze od średniego poziomu. Owocce handlowe obejmują około 65% plonu ogólnego. W strukturze zbiorów dość licznie występują owoce o średnicy powyżej 6,0 cm. Znaczną część plonu stanowią owoce chore. Średnia masa owoców wynosi około 90 g. Cechują się dużą twardością, dzięki czemu nie wykazują skłonności do pęknięcia. Charakteryzuje się dobrą dynamiką dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 60 dniach od wysadzenia. Wyróżnia się bardzo dużym udziałem plonu wczesnego.

WIOLA

Odmiana mieszańcowa, o wczesnej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, średnio zwartym pokroju i podwójnie pierzastym podziale blaszki liściowej. Owoce są średniej wielkości, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone do okrągłych, o słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe słabe, z małym do średniego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony, z dużą liczbą komórek oraz z średnim do dużego rdzeniem; mięsistość owocu średnia do dużej.

Plenność bardzo duża, struktura plonu dobra. Owoce handlowe stanowią ponad 70% plonu ogólnego. W zbiorach przeważa frakcja owoców o średnicy 4,5-6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 80 g. Są dość miękkie, jednak nie wykazują dużej skłonności do pęknięcia. Udział owoców chorych zbliżony jest do przeciętnego. Charakteryzuje się przeciętną dynamiką dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 65 dniach od wysadzenia. Udział plonu wczesnego jest mniejszy od średniej. Uzyskuje duży plon suchej masy.

Tabela 9

Pomidor – odmiany wiotkołodygowe samokończące o owocach typu „Lima”.

Plon owoców i jego struktura

Lp.	Odmiany	Plon			Udział owoców poszczególnych frakcji					
		handlowy	wczesny	suchej masy	handlowych ogółem	o Ø > 6,0 cm	o Ø < 3,5 cm	popękanych	chorych	
		% wzorca			% plonu owoców dojrzałych					
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Wzorzec, dt z ha	713	207	42,5						
1	Awizo H	107	119	108	81	6	4	1	13	
2	Benito H	108	94	107	83	2	5	0	10	
3	Eskort H	110	140	111	81	3	7	1	11	
4	Heinz 9280 H	106	128	105	84	5	5	1	10	
5	Hetman	85	43	90	73	11	3	1	23	
6	Lima	96	99	95	77	3	10	1	10	
7	Perfectpeel H	111	96	108	80	0	10	0	9	
8	Sokal H	110	117	105	78	5	6	1	13	
9	Zyska	67	64	71	58	0	27	0	14	

Wzorzec tworzy średnia z wyników badanych odmian

Tabela 10

Pomidor – odmiany wiotkołodygowe samokończące o owocach typu „Lima”.

Ważniejsze cechy użytkowe

Lp.	Odmiany		Wskaźnik wczesności Reinholda	Średnia masa owocu handlowego	Twardość owocu	Intensywność wybarwienia miąższu owocu	Zawartość			Porażenie przez zarazę ziemniaka
							suchej masy	cukrów	witamin ny C	
	dni	g	skala 9°		% świeżej masy		mg % świeżej masy	skala 9°		
	1		2	3	4	5	6	7	8	9
1	Awizo	H	101	74	6,2	6,3	6,2	4,0	20,6	7,1
2	Benito	H	102	68	7,4	6,5	6,1	4,6	15,6	7,0
3	Eskort	H	99	69	7,4	7,0	6,3	4,2	16,8	6,9
4	Heinz 9280	H	99	71	8,1	6,6	6,0	4,0	18,6	6,6
5	Hetman		108	78	7,2	6,6	6,2	4,0	17,0	6,7
6	Lima		102	63	7,7	6,2	5,9	3,8	16,3	7,0
7	Perfectpeel	H	102	52	7,9	6,6	6,1	3,8	17,1	7,3
8	Sokal	H	99	68	7,1	7,2	6,2	3,8	18,2	6,9
9	Zyska		101	43	7,5	6,4	6,4	4,6	16,9	6,8

Kol. 2: wskaźnik wczesności Reinholda służy do określenia wczesności dojrzewania (im mniejszy, tym odmiana szybciej wchodzi w pełnię owocowania)

Charakterystyka odmian pomidora wiotkołodygowego samokończącego o owocach typu „Lima”

ESKORT

Odmiana mieszańcowa, o wczesnej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, luźnym do średnio zwartego pokroju i podwójnie pierzastym podziale blaszki liściowej. Owoce są małe do średniej wielkości, na przekroju podłużnym prostokątne do owalnych, o słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienia kielichowego brak lub jest bardzo słabe, z małym do średniego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka bardzo mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony, z małą liczbą komórek oraz z małym do średniego rdzeniem; mięsistość owocu duża.

Plenność bardzo duża, struktura plonu bardzo dobra. Charakteryzuje się bardzo dużym udziałem owoców handlowych w plonie ogólnym (na ogół powyżej 80%). Około 50% ogółu zbiorów stanowią owoce o średnicy 4,5-6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 70 g. Odznaczają się dużą twardością oraz intensywnym zabarwieniem miąższu. Nie wykazują skłonności do zniekształceń lub pękania. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 70 dniach od wysadzenia. Cechuje się dobrą dynamiką dojrzewania owoców, dzięki czemu wyróżnia się dużym udziałem plonu wczesnego. Uzyskuje duży plon suchej masy.

HETMAN

Odmiana o średniopóźnej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, pokroju luźnym do średnio zwartego i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są małe do średniej wielkości, na przekroju podłużnym prostokątne, o gładkiej do bardzo słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce nie występuje warstwa odcinająca, zagłębienia kielichowego brak lub jest bardzo słabe, z małym skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka bardzo mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony, z małą liczbą komórek oraz z małym do średniego rdzeniem; mięsistość owocu duża do bardzo dużej.

Plonowanie kształtuje się poniżej przeciętnego poziomu. Udział owoców handlowych wynosi ponad 70% plonu ogólnego. Około 50% ogółu zbiorów stanowią owoce o średnicy 4,5-6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 80 g. Odznaczają się dużą twardością oraz nie wykazują skłonności do zniekształceń lub pękania. W niekorzystnych warunkach pogodowych dość duża część owoców ulega porażeniu przez choroby. Cechuje się stosunkowo późnym terminem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po 70-75 dniach od wysadzenia. Udział plonu wczesnego jest dość mały.

PERFECTPEEL

Odmiana mieszańcowa, o wczesnej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samokończącym typie wzrostu, pokroju średnio zwartym do zwartego i podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są małe, na przekroju podłużnym prostokątne do owalnych, o gładkiej do bardzo słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce nie występuje warstwa odcinająca, zagłębienia kielichowego brak lub jest bardzo słabe, z małym skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka bardzo mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest intensywnie czerwony, z małą liczbą komórek oraz z małym rdzeniem; mięsistość owocu średnia do dużej.

Plenność bardzo duża, struktura plonu bardzo korzystna. Udział owoców handlowych jest duży, gdyż obejmują około 80% plonu ogólnego. W zbiorach dominuje frakcja owoców o średnicy 3,5-4,5 cm. Średnia masa owoców wynosi około 50 g. Odznaczają się bardzo dużą twardością oraz nie wykazują skłonności do zniekształceń lub pękania. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 70 dniach od wysadzenia. Charakteryzuje się dość dobrą dynamiką dojrzewania owoców. Udział plonu wczesnego jest na poziomie średniej. Uzyskuje duży plon suchej masy. Wyróżnia się małą podatnością na porażenie przez zarazę ziemniaka.

ZYSKA

Odmiana o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o samo-kończącym typie wzrostu, pokroju średnio zwartym i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są bardzo małe do małych, na przekroju podłużnym cylindryczne, o gładkiej do bardzo słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca,

zagłębienia kielichowego brak lub jest bardzo słabe, z bardzo małym skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka bardzo mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony, z małą liczbą komórek oraz z małym rdzeniem; mięsistość owocu duża.

Plonowanie mniejsze od średniego poziomu. Owoce handlowe obejmują około 60% plonu ogólnego. W strukturze zbiorów przeważa frakcja owoców o średnicy 3,5–4,5 cm. Znaczną część plonu stanowią też owoce o średnicy poniżej 3,5 cm. Średnia masa owoców wynosi około 45 g. Cechują się dużą twardością oraz wysoką zawartością cukrów i suchej masy. Nie wykazują skłonności do zniekształceń lub pęknięcia. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 70 dniach od wysadzenia. Charakteryzuje się umiarkowaną dynamiką dojrzewania owoców, udział plonu wczesnego jest więc niezbyt duży.

Tabela 11

Pomidor – odmiany wysokie o ciągłym typie wzrostu.

Plon owoców i jego struktura

Lp.	Odmiany	Plon			Udział owoców poszczególnych frakcji					
		handlowy	wczesny	suchej masy	handlowych ogółem	o $\varnothing > 6,0$ cm	o $\varnothing < 3,5$ cm	popękanych	chorych	
% wzorca			% plonu owoców dojrzałych							
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
	Wzorzec, dt z ha	512	227	31,4						
1	Adam H	126	84	128	87	37	0	5	7	
2	Adonis	87	91	86	75	59	0	15	10	
3	Estaro H	98	61	94	82	66	0	8	9	
4	Faworyt	83	73	84	75	66	0	12	12	
5	Helio	59	89	63	58	1	1	36	5	
6	Malinowy Henryka H	102	88	100	81	30	1	9	9	
7	Malinowy Olbrzym	77	123	80	63	57	0	15	10	
8	Malinowy Ożarowski	123	143	125	84	29	1	8	7	
9	Malinowy Retro	87	72	85	77	19	2	4	15	
10	Malinowy Warszawski	113	151	101	79	58	0	7	8	
11	Mokito H	129	120	123	90	34	1	3	5	
12	Terra H	108	107	107	76	52	0	6	16	
13	Vedetta H	131	111	130	83	65	0	3	13	
14	Zagłoba	88	67	93	77	41	0	11	11	
15	Złoty Ożarowski	93	120	101	75	44	0	13	12	

Wzorzec tworzy średnia z wyników badanych odmian

Tabela 12

**Pomidor – odmiany wysokie o ciągłym typie wzrostu.
Ważniejsze cechy użytkowe**

Lp.	Odmiany		Wskaźnik wczesności Reinholda	Średnia masa owocu handlowego	Twardość owocu	Intensywność wybarwienia mięszu owocu
			dni	g	skala 9°	
	1		2	3	4	5
1	Adam	H	102	123	7,6	5,7
2	Adonis		97	176	6,3	6,7
3	Estaro	H	105	140	8,8	5,5
4	Faworyt		101	169	6,3	7,2
5	Helio		98	73	3,8	5,4
6	Malinowy Henryka	H	101	107	6,4	7,2
7	Malinowy Olbrzym		97	188	5,7	7,3
8	Malinowy Ożarowski		96	105	5,6	6,4
9	Malinowy Retro		100	103	6,0	6,3
10	Malinowy Warszawski		95	141	6,0	7,1
11	Mokito	H	97	122	8,0	5,9
12	Terra	H	99	122	7,9	7,0
13	Vedetta	H	99	140	8,7	6,0
14	Zagłoba		102	120	7,6	6,0
15	Złoty Ożarowski		95	118	5,1	6,8

Kol. 2: wskaźnik wczesności Reinholda służy do określenia wczesności dojrzewania (im mniejszy, tym odmiana szybciej wchodzi w pełnię owocowania)

cd. tabeli 12

Lp.	Odmiany		Zawartość			Porażenie przez zarazę ziemniaka
			suchej masy	cukrów	witami- ny C	
			% świeżej masy		mg % świeżej masy	skala 9°
	1		6	7	8	9
1	Adam	H	6,2	4,4	18,5	8,0
2	Adonis		6,2	4,0	18,7	6,9
3	Estaro	H	6,1	3,9	15,1	7,7
4	Faworyt		6,3	4,3	19,8	7,4
5	Helio		6,4	4,4	22,3	7,2
6	Malinowy Henryka	H	6,1	4,2	17,7	7,4
7	Malinowy Olbrzym		6,4	4,4	17,7	7,4
8	Malinowy Ożarowski		6,3	4,3	17,3	7,4
9	Malinowy Retro		6,2	4,4	17,6	7,2
10	Malinowy Warszawski		5,7	3,6	16,4	6,7
11	Mokito	H	5,9	3,9	19,2	7,8
12	Terra	H	6,2	4,2	19,0	7,5
13	Vedetta	H	6,1	3,8	16,8	7,5
14	Zagłoba		6,3	4,4	18,0	7,5
15	Złoty Ożarowski		6,5	4,3	16,6	7,4

Charakterystyka odmian pomidora wysokiego (do uprawy przy podporach)

ADAM

Odmiana mieszańcowa, o późnej do bardzo późnej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o ciągłym typie wzrostu, pokroju średnio zwartym i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są średniej wielkości, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone, o gładkiej do bardzo słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe małe, z małym skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka bardzo mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony, z małą liczbą komórek oraz z małym do średniej wielkości rdzeniem; mięsistość owocu duża do bardzo dużej.

Plenność bardzo duża, struktura plonu bardzo dobra. Charakteryzuje się bardzo dużym plonem handlowym. Udział owoców handlowych wynosi zwykle ponad 85% plonu ogólnego. Znaczną część zbiorów stanowią owoce o średnicy powyżej 6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 125 g. Odznaczają się dużą twardością oraz nie wykazują skłonności do zniekształceń lub pęknięcia. Cechuje się dość późnym terminem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 70 dniach od wysadzenia. Udział plonu wczesnego jest mniejszy od średniej. Wyróżnia się małą podatnością na porażenie przez zarazę ziemniaka.

ESTARO

Odmiana mieszańcowa, o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o ciągłym typie wzrostu, pokroju średnio zwartym i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są duże do bardzo dużych, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone i spłaszczone, o słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe średnie, z średnim do dużego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony, z średnią liczbą komórek oraz z średniej wielkości rdzeniem; mięsistość owocu bardzo duża.

Plenność duża, struktura plonu korzystna. Udział owoców handlowych przekracza zwykle 80% plonu ogólnego. Zdecydowaną więk-

szość zbiorów stanowią owoce o średnicy powyżej 6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 140 g. Charakteryzują się bardzo dużą twardością. Udział owoców popękanych i chorych zbliżony do przeciętnego. Odnacza się stosunkowo późnym terminem dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po ponad 70 dniach od wysadzenia. Wielkość plonu wczesnego jest dość mała. Cechuje się małą podatnością na porażenie przez zarazę ziemniaka.

HELIO

Odmiana o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o ciągłym typie wzrostu, zwartym pokroju oraz z podwójnie pierzastym i pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są małe, na przekroju podłużnym okrągłe, o gładkiej do bardzo słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe bardzo słabe do słabego, z małym skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka bardzo mały. Barwa owoców dojrzałych żółta, z piętą. Mięsz jest żółty do pomarańczowego, z małą liczbą komór oraz z małym do średniego rdzeniem; miąższość owocu duża.

Plonowanie kształtuje się poniżej przeciętnego poziomu. W strukturze plonu owoce handlowe obejmują około 60% plonu ogólnego. Podstawową część plonu stanowią owoce o średnicy 4,5-6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 75 g. Są miękkie, wskutek czego wykazują dużą skłonność do pęknięcia. Wyróżniają się bardzo dużą zawartością witaminy C. Udział owoców chorych jest stosunkowo mały. Pierwsze zbiory wykonywane są po 65-70 dniach od wysadzenia. Odnacza się jednak umiarkowanym tempem dojrzewania owoców, wskutek czego wielkość plonu wczesnego jest mniejsza od średniej.

MOKITO

Odmiana mieszańcowa, o wczesnej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o ciągłym typie wzrostu, średnio zwartym pokroju i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są średniej wielkości, na przekroju podłużnym lekko spłaszczone do okrągłych, o słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe średnie, z średnim do dużego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez pięt. Mięsz jest czerwony, z średnią liczbą komór oraz z małym do średniej wielkości rdzeniem; miąższość owocu duża.

Plenność bardzo duża, struktura plonu bardzo dobra. Owoce handlowe stanowią około 90% plonu ogólnego. W zbiorach przeważa frakcja owoców o średnicy 4,5-6,0 cm, duży jest też udział owoców o średnicy powyżej 6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 120 g. Odznaczają się bardzo dużą twardością oraz wyższą od przeciętnej zawartością witaminy C. Nie wykazują skłonności do zniekształceń lub pękania. Udział owoców niehandlowych jest bardzo mały. Charakteryzuje się stosunkowo dobrą dynamiką dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po około 65-70 dniach od wysadzenia. Udział plonu wczesnego jest dość duży. Cechuje się małą podatnością na porażenie przez zarazę ziemniaka.

VEDETTA

Odmiana mieszańcowa, o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o ciągłym typie wzrostu, zwartym pokroju i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są duże, na przekroju podłużnym spłaszczone do lekko spłaszczonych, o słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe średnie, z bardzo dużym skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka mały. Barwa owoców dojrziałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony, z średnią liczbą komórek oraz z średniej wielkości rdzeniem; mięsistość owocu duża do bardzo dużej.

Plenność bardzo duża, struktura plonu korzystna. Frakcje handlowe obejmują ponad 80% plonu ogólnego. Zdecydowaną większość zbiorów stanowią owoce o średnicy powyżej 6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 140 g. Odznaczają się bardzo dużą twardością i nie wykazują skłonności do zniekształceń lub pękania. Charakteryzuje się stosunkowo dobrą dynamiką dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po 65-70 dniach od wysadzenia. Udział plonu wczesnego jest dość duży.

ZAGŁOBA

Odmiana o średniej porze dojrzewania. Tworzy rośliny o ciągłym typie wzrostu i z podwójnie pierzastym podziałem blaszki liściowej. Owoce są średniej wielkości do dużych, na przekroju podłużnym okrągłe, o bardzo słabo do słabo żebrowanej powierzchni. Na szypułce występuje warstwa odcinająca, zagłębienie kielichowe słabe, z średnim do dużego skorkowaceniem; ślad po szyjce słupka bardzo mały.

do małego. Barwa owoców dojrzałych czerwona, bez piętki. Miąższ jest czerwony do intensywnie różowego, z małą liczbą komórek oraz z dużym rdzeniem; mięsistość owocu bardzo duża.

Plonowanie jest średniej wielkości, struktura plonu korzystna. Owoce handlowe stanowią ponad 75% ogólnego zbioru. W plonie przeważają owoce o średnicy powyżej 6,0 cm. Duża jest też frakcja owoców o średnicy 4,5-6,0 cm. Średnia masa owoców wynosi około 120 g. Cechują się dużą twardością. Udział owoców niehandlowych kształtuje się na średnim poziomie. Charakteryzuje się niezbyt wczesną dynamiką dojrzewania owoców. Pierwsze zbiory wykonywane są po ponad 70 dniach od wysadzenia, wskutek czego plon wczesny jest stosunkowo mały.

LISTA HODOWCÓW, PEŁNOMOCNIKÓW HODOWCÓW ORAZ ZACHOWUJĄCYCH ODMIANY

Identyfikator	Nazwa	Adres
16.	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego	ul. Nowoursynowska 166 PL-02-787 Warszawa
67.	Krakowska Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze POLAN sp. z o.o.	ul. Rydla 53/55 PL-30-130 Kraków
92.	PlantiCo Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki sp. z o.o.	Zielonki Parcele ul. Parkowa 1a PL-05-082 Stare Babice
171.	Zakład Ogrodniczy Przyborów sp. z o.o.	Przyborów 123 PL-39-217 Grabiny
187.	SPÓJNIA Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze sp. z o.o.	Nochowo ul. Lipowa 22 PL-63-100 Śrem
189.	Hodowla Roślin Snowidza sp. z o.o.	Snowidza 8 PL-59-407 Mściwojów
218.	Przedsiębiorstwo Nasiennictwa Ogrodniczego i Szkółkarstwa Spółka Akcyjna	ul. Żeromskiego 3 PL-05-850 Ożarów Mazowiecki
227.	P.O.R. FRIMEKO Franciszek Kozłowski	Brzezcie 35 PL-63-800 Gostyń
251.	Seminis Vegetable Seeds SVS Polska sp. z o.o.	ul. Dywizjonu 303 nr 169 PL-01-470 Warszawa
286.	Przedsiębiorstwo Hodowlano-Nasienne Wiesław Legutko	Nad Stawem 1F PL-63-930 Jutrosin
328.	Bejo Zaden Poland sp. z o.o.	Konotopa ul. Rajdowa 40 PL-05-850 Ożarów Mazowiecki

Identyfikator	Nazwa	Adres
353.	Nickerson-Zwaan sp. z o.o.	ul. Marywilska 34/I PL-03-228 Warszawa
391.	PUPH SOLFUM sp. z o.o.	ul. Ziemiańska 21 PL-95-070 Rąbień AB
393.	HOLPONA sp. z o.o.	ul. Amarantowa 20 PL-45-401 Opole
459.	Kees Broersen Zaden sp. z o.o.	Broniewek 32 PL-88-200 Radziejów
537.	HJ Heinz Polska S.A.	Pudliszki ul. Fabryczna 7 PL-63-840 Krobia
579.	EJA sp. z o.o.	ul. Poleczki 12 PL-02-822 Warszawa
584.	Torseed Przedsiębiorstwo Nasiennictwa Ogrodniczego i Szkółkarstwa S.A.	ul. Żółkiewskiego 35 PL-87-100 Toruń
625.	F.H.U. BIOFIRM Grzegorz Goździk	PL- 63-022 Słupia Wielka 31/62
722.	Enza Zaden Poland sp. z o.o.	ul. Wąwozowa 29 PL-02-796 Warszawa
762.	Monsanto Holland B.V.	Wageningense Afweg 31 NL-6702 PD Wageningen
815.	Wojciech Sieradzki	ul. Dantego 7 m 340 PL-01-914 Warszawa